

Иван Трпоски

УГРЕЈСОНЦЕ ВО МОЈОТ СОН

IVAN TRPOSKI

THE SUNRISE IN MY DREAM

На моите внуциња
Лана, Адриана и Кристијан Јошески

**To my grandchildren
Lana, Adriana and Christian Joseski**

Иван Трпоски

УГРЕЈСОНЦЕ ВО МОЈОТ СОН

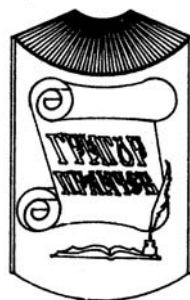
IVAN TRPOSKI

THE SUNRISE IN MY DREAM

Двојазично издание

Bilingual Edition

Повод: 35 години публистичка дејност и 70-ти роденден
To commemorate 35 years of publishing and 70th birthday

Иван Трпоски
УГРЕЈСОНЦЕ ВО МОЈОТ СОН

Издава Македонското литературно друштво „Григор Прличев“
P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216 – Australia

2016

Прво издание на англиски јазик во 2013

Прво двојазично издание во 2013

Наградена со награда за поезија „Stojan Hristov“
" " " " "4235" 0"

Избор и рецензија: Проф. д-р Науме Радически

Превод од македонски: Вил Фирт

Корица/Технички уредник: " " "

***

Ivan Trposki
THE SUNRISE IN MY DREAM

Published by the Macedonian Literary Association “Grigor Prlichev”
P.O. Box 227 Rockdale NSW 2216 – Australia

March 2014

1st Published in English in 2013

1st Published bilingually in 2013

This book was awarded the Stojan Hristov prize in 2013 at the
Struga International Poetry Festival

Selection and Reviewer: Professor Dr Naume Radicheski

Poems translated from Macedonian by Will Firth

Cover design/Technical Editor: Sasko Veljanov

* * *

Copyright by Ivan Trposki
National Library of Australia card number and
ISBN 978 0 9808479 9 4

Содржина - Contents

Проф. д-р Науме Радически: Лирските свитила на Иван Трпоски.....	9-15
Prof. Dr Naume Radicheski: Ivan Trposki's Lyrical Crucibles.....	16-21
УГРЕЈСОНЦЕ ВО МОЈОТ СОН -THE SUNRISE IN MY DREAM.....	23

ПЕЧАЛБАРСКИ ПЕСНИ – EMIGRANTS.....	25
Каење.....	26
Repentance	27
Мајчиниот спомен.....	28
In Memory of my Mother.....	29
Црно лето.....	30
Black Summer.....	31
Далечинска исповед.....	32
Confession from Afar.....	33
Почит кон починатиот.....	34
Deference to the dead.....	35
Исповед кон мајка ми.....	36
Confession to my Mother.....	37
Жената што чека.....	38
A Woman is Waitng.....	39
Тажна сестра.....	40
Sad Sister.....	41
Печалбаров чекор.....	42
The Step of Migration.....	43
Има еден пат.....	44
There is a Journey.....	45
Големиот брод.....	46
The Big Ship.....	47
Оковано море.....	48
Chained Sea.....	49
Пазарен ден.....	50
Market Day.....	51
Протерување на печалбарската судбина.....	52
Driving Out the Migrants Jinx.....	53
Лопаташ во железница.....	54
Shoveller on the Railway.....	55
На видување.....	56
Father's Visit.....	57
Лерински продавач.....	58
Roadside Vendor in Lerin (Florina).....	59

Враќање на загубеното Егејче.....	60
A Waif Returns to Aegean Macedonia.....	61
Пела.....	62
Pella.....	63
На пат за Ла Троб.....	64
En Route to La Trobe.....	65
Каде ни се чедата?.....	66
Where Are Our Children?.....	67
Сега е јасно сè.....	68
Now Everything is Clear.....	69
Не кажувајте ѝ на татковината.....	70
Don't Tell My Native Land.....	71
Една куќа - за сите нас.....	72
A House For Us All.....	73
Сенчиште.....	74
Apparation.....	75
Лоза.....	76
Grapevine.....	77
На помин.....	78
Passing Through.....	79
Сиднеј.....	80
Migrant's Impressions.....	81
На татковината.....	82
For My Native Land.....	83
Судбината на Македонија.....	84
The Destiny of Macedonia.....	85
Дојдов пак.....	86
Back.....	87
Сонародничка порака.....	88
List for a Compatriot.....	89
Последна песна.....	90
Last Song.....	91
ЉУБОВНИ ПЕСНИ – LOVE POEMS	93
Лилјана.....	94
Lilyana.....	95
Жена.....	96
Woman.....	97
Петровденски спомен.....	98
On the Feast of Saints Peter and Paul.....	99
Жена неротка.....	100
Childless Woman.....	101

Непознати.....	102
Strangers.....	103
Дали помниш моме.....	104
Do You Remember, Lass?.....	105
Недовршен цртачки портрет.....	106
Sketchy Portrait.....	107
Лапсус лингва на една од Сиднејските плажи.....	108
A Slip of the Tongue On a Sydney Beach.....	109
Кажи ми во која сезона да дојдам.....	110
When is the Right Season?.....	111
Љубовници.....	112
Lovers.....	113
Мериен.....	114
Mary-Ann.....	115
Жената од моите соништа.....	116
The Woman of My Dreams.....	117
Вечерна средба.....	118
Evening Date.....	119
Занает.....	120
Craft.....	121
Покрајречна игра.....	122
Fun By the River.....	123
Последна средба.....	124
Last Rendezvous.....	125
Виолинистка.....	126
Lady Violinist.....	127
Љубовна лекција.....	128
Love Lesson.....	129
Спомнуваш ли.....	130
Do You Remember.....	131
Есенска елегија.....	132
Autumn Elegy.....	133
Само брановите останаа исти.....	134
Only the Waves are Still the Same.....	135
Имагинација.....	136
Imagination.....	137
Жетварска љубовна идила.....	138
Harvester's Romantic Idyll.....	139
Љубовен стан.....	140
Simplicity.....	141
Некогаш и сега.....	142
Then and Now.....	143

Чекај колни воздивнувај.....	144
Wait, Curse, Sigh.....	145
Господарке.....	146
At Your Mercy.....	147
ТАТКОВИНСКИ ПЕСНИ – PATRIOTIC POEMS.....	149
Скитничка исповед.....	150
A Wanderers confession.....	151
Отсечно само – Не!.....	152
A Firm, Emphatic <i>NO</i>	153
За Струга со мотивација.....	154
Magic Moments in Struga.....	155
Молк над Македонија.....	156
Silence Over Macedonia.....	157
Билјана.....	158
Bilyana.....	159
Колната слобода.....	160
Accursed Freedom	161
Смртта на младата партизанка.....	162
Death of a Partisan Girl	163
Сиднеј – град кој умира и воскреснува истовремено.....	164
Sydney – A City That Dies and Comes Back to Life at the Same	165
Мајчиниот глас.....	166
Mother’s Voice.....	167
Татковинска песна.....	168
Patriot Poem.....	169
Иван Трпоски (Биографија)	170-172
Ivan Trposki (Biography)(Cover)	

НАУМЕ РАДИЧЕСКИ:

ЛИРСКИТЕ СВИТИЛА НА ИВАН ТРПОСКИ

Поетот **Иван Трпоски** (Волино, 1942 год.) на македонската литературна јавност (како во Австралија, каде што живее веќе скоро 40 години, така и во Република Македонија), поцелосно и се претстави дури кон средината на 80-тите години, кога ја објави неговата прва поетска книга *Површински корења* (1985). Оттогаш тој ќе изнареди уште седум-осум збирки песни, една поема, неколку книги патописно-репортерска проза, една обемна книга записи, сведоштва и документи за активноста на македонските патриотски организации во Австралија, автобиографската книга за покојниот негов брат Спаско итн. Неговите книги се објавувани час во Австралија час во Македонија, а мошне често, иако како нивни издавач најчесто се јавува Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј, тие се печатат во Македонија, во Охрид или во Струга. Две од неговите поетски книги, пак, се во целосна реализација на скопските издавачи „Студентски збор“ и „Матица македонска“. Сега, дури и по нешто повеќе од две децении од неговата прва вкоричена поетска презентација, а во име пред сè на соработката и меѓусебната поддршка со нашиве луѓе по светот, но не помалку во име и на долгогодишното лично пријателство со Трпоски; посебно, пак, во спомен и на моите некогашни ноќни светкавици (- или *свити́ла* - како што вели поетот -) по Бел Мост, еве ме, сега, и во или уште и со еден првенствено квалитативен избор од неговата поезија. Но, еве ме и со грст, повеќе или помалку пригодни зборови за поетската личност и за лириката на овој наш поет што тагува и што страда, што се радува, што гори и што пее по македонски таму некаде далеку дури преку океаните.

Поради сите тие незанемарливи околности, во ова искажување, како што се определив веќе со насловната одредница, еве, поаѓам од едното од двете барем за мене примарни значења на веројатно најлирскиот наслов на една од поетските книги на Иван Трпоски - *Свити́ло*. Па, сметајќи на нејзината применливост врз целокупната поезија на Трпоски, се определувам за нејзината множинска форма. Во првото значење тоа се свитила како светлини, како необични треперливи светлини, а во второто и не помалку применливо значење тоа се свитила како усвитени нешта, како усвитени предмети, како усвитени мечти, усвитени мисли, усвитени зборови... Но, Трпоски пред и по неговото *Свити́ло* (1999), како и до и по такаречи истовремено или само неколку денови претходно објавените во книга песни за деца, изникнати *меѓу две огништа*, изнедри повеќе поетски објави и денес стигнува веќе кон двоцифрената бројка (само) на неговите поетски книги. Па, ќе најдеме ли сега - во рамките на овој пристап - и една вистинска мерка, соодветен аналитички коментар, односно одмерен критички суд за неговата поетска продукција во целина или ќе останеме на однапред недоволно прифатливото рамниште на пријателските спомени и на импресиите, кое неретко може да биде вредносно рангирано далеку пониско. Инаку, ни сега

не сме несвесни дека, независно од нашиве сегашни и не само наши и не само сегашни опсервационо-аналитички дилеми, како поет, но и не само како поет, таму некаде преку безброј мориња и преку уште повеќе брегови - Трпоски константно си го прави неговото. Го прави она што, сосема спонтано, најмногу и најдобро знае и може да го прави - да се бори и да гори за татковината и - да создава поезија. А ние, а ние - ако не повеќе, тогаш и понатаму ќе стигнуваме барем да ги читаме неговите безбројни поетски творби, кои во својата карактеристична спонтаност некогаш знаат да бидат дури и креативно недоречени, па понекогаш дури и набрзина и не многу добро скроени. Но, и покрај тоа, секогаш, колку што се пооддалечени, тие знаат да бидат и толку помакедонски. Со сè. И во сè.

*

Ако малку се приземјам, односно ако ја спуштам подигнатата импресионистичка интонација, тогаш веројатно не ќе треба да пропуштам да кажам дека Иван Трпоски е препознатлива поетска личност во круговите на македонското иселеништво во Австралија. Но, секако дека во рамките на ова искажување за неговата поезија во ниеден момент не можам ниту да ја испуштам, ниту да ја подзаборавам и неговата многу богата активистичко-организациона патриотска актива меѓу Македонците во Австралија воопшто. Особено поради исклучително забележливите патриотски сегменти во самата негова поезија. На едно почетно и пристапно ниво, пак, особено не можам да не потсетам на неговата незаменлива актива во рамките на Македонското литературно друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј, односно на многуте поетски натпревари на кои учествувал, на многуте награди што ги добил, а особено на неговите поетски книги објавувани и присутни и во Австралија и во Македонија: на неговите *Површински корења* (1985), на *Големiot брод* (1988) и на *Оковано(то) море* (1988), на *Преселба(та) на запад* (1990), на незаборавената или на од неколкувековниот сон изнедрената *Тодорка* (1995), па на *Свитило(то)* (1999), на *Љубовна(та) имагинација* (2004) и на *Немирни(те) ветрови* (2004).

Поетските објави на Иван Трпоски, но не толку посебно, колку сите заедно, сочинуваат една во повеќе наврати соопштувана вистинска креативна композиција и еден автентичен и цел, монолитен и навистина неделив, лирски свет. Оттука, кај него и нема некои поособени квалитативни разлики од/во/со неговите *Површински корења* (1985), во коишто е веќе оформен и како човек и како поет, па до неговите *Немирни ветрови* (2004). Создавајќи не само надвор од татковината, туку понастрана и од националната поетска матица, Трпоски инспиративно се напојува главно од или можеби само во дослук со фолклорното наследство, со традицијата и со некогашната училишна поетска лектира. Тоа илустративно го потврдува особено неговата поема *Тодорка*, која, од технички причини, не можеше да биде вкомпонирана во овој избор. Со оглед на таквата природа, на таквиот ментален состав на поетот, се чини дека него во развојот најмногу го води онаа токму за него посебно специфична индивидуална креативна спонтаност, не

само соодветна, туку и неразделна од самата негова вокација. И навистина пред сè автентичен, неговиот лирски свет во својата основа е рустикален и идиличен, а само на некои места позабележливо, и ако не и навистина присилно, тогаш секако дополнително урбанизиран. Но е свет кој останува македонски во сè, посебно пак во неговите патриотски интонирани поетски опсесии, а не помалку и во неговиот константен дослук со татковината на повеќе инспиративни нивоа.

Во смисла на последново, извонредно илустративно насочува кусата, но исклучително сугестивна песна *Земја* од книгата *Оковано море*. Како да е во заумен дослук со Никола Јонков Вапцаров, како да се надоврзува на неговата истоимена песна, ако не и како да ја пресоздава. Како Вапцаров, така и Трпоски, насекаде, ја бара неговата, и само неговата единствена и вистинска земја. - Земјата на вистински, на длабоки и на свои, на наши корени. Создавајќи ја својата поезија надвор од татковината, во една туѓа земја, Трпоски е сосема свесен дека корењата на неговиот народ во таа нова земја не се длабоки. Оттука, имено, и не случајно неговата прва книга и го носи насловот *Површински корења*. Во неа тој скоро исклучиво и пее(ше) за неговата вистинска татковина. Но за неа пее од позицијата, од просторната дистанца на новиот егзистенцијален простор. За таа земја, всушност, пее, односно најчесто ламентира душата што страда поради раскоренувањето.

Веќе во следниот лирски блок, односно во песните од неговата веројатно не само лирски најнепотправена, туку и како целина најсредена поетска книга *Големiot брод*, лирскиот субјект на поетот Иван Трпоски е во така непотправени и присни односи со татковината, што неговиот поетски говор се одгласува час од првата и вистинска татковина, час од новата татковина, но секогаш е во својот вистински и резултатен креативен елемент. Со татковината поетот живее постојано. Спомените за неа, како и новите доживувања, но уште повеќе чувствувања, на татковината, колку свесни и активни, толку длабоко емотивни, па дури и соновни, го следат постојано. За тоа, пак, највпечатливо говорат најголем број од песните што се вкомпонирани скоро во сите следни негови поетски книги.

*

Создаван на еден друг простор, поетскиот свет на Иван Трпоски не е и без некои компоненти, дури ни без некои поцелосни мотивски кругови кои овој поет не помалку забележливо го откриваат како креативен соговорник и со новиот свет. Ако не повеќе, тогаш тоа се, главно, опсесии со/од егзистенцијалните искуства на Македонците дојдени во Австралија. Во прашање е пред сè сопственото искуство на поетот во/со новите егзистенцијални услови, но и со секојдневната живеачка во новиот свет, со психологијата на тој свет и на тамошниот човек. Тоа најсугестивно и низ една вистинска лепеза од различности се открива особено во песните од циклусот *Австралија*. Не случајно, тие се поместени како посебна целина во книгата *Големiot брод*, - *големiot брод* на заминувањето од татковината. Но, песни во кои оваа инспирација е креативно

транспонирана не отсуствуваа ниту во една од неговите поетски книги. Опседнатоста со или товарот на двотатковинството е едно од секогаш отворените и скоро неразрешливи прашања во поезијата на Иван Трпоски. Аналитички применливо е скоро врз сите негови поетски целини, врз сите книги, како врз претходно спомнатите, така, а можеби и најмногу и посебно врз *Преселба на запад*. Во прашање е, всушност, феноменот на поделеноста на личноста на поетот, поделеноста на неговиот човечки субјект. Иако, навидум, не е без вистински опсервации и во однос на новиот просторен и егзистенцијален амбиент, како длабоко емотивен лиричар, Трпоски и на овој план е најуспешен тогаш кога не се одделува сосема од, односно кога останува во некој заумен дослук со инспиративно неизместливите врutoци на/во родниот крај. Оттука и, не случајно, најсугестивен е токму со неговата двојна поетска слика во песната *Свети Јован Крстител во Австралија*, која е поместена во книгата *Оковано море*. Тоа е слика на масовност и слика што е проникната, натопена со душевност.

Не можеме да не констатираме дека на ова рамниште на неговата оствареност како поет на новиот свет, односно во улога на креативен соговорник со својата втора татковина, поетот Иван Трпоски не се јавува секогаш толку и токму како негов промислувач. Не ретко повеќе набљудувач и сликар отколку промислувач, па затоа овој дел од неговата поезија, односно мотивски вака пробраниот и насочен поетски говор функционира не помалку во смисла и на некакво, можеби, за некого дури и непотребно исповедно оддолжување. Тие нешта, меѓутоа, покрај веќе реченото, уште понагласено потврдуваат дека нашиот човек не потонува така лесно во новите цивилизациски мориња, па дури и дека е надмоќен во однос на сепроголтувачкиот егзистенцијален полип.

*

Иван Трпоски е, бездруго, една од најраспеаните појави меѓу сите македонски автори во дијаспората денес. Така е не само поради тоа што тој најмногу има да каже, зашто нема докажувачка и нема крај на болката што си ја носат македонските души по светот, туку така е особено поради тоа што тој најмногу може и најмногу си дозволува да каже од она што го носи пред сè како благороден товар на/во својата душа. А на таквиот креативен полнеж, на таквата енергија, особено на можностите за така лесното и од никакви психолошки кочници непопречувано изразување може дури и да мусе позавиди. Серазбира, погледнато од една строго аналитичка позиција, особено преку окото што би преферирало одмереност и строгост, би можело и да се жали што таа енергија кај/на Трпоски не била ни благовремено, ни доволно, ни поцелесообразно насочувана. Но, таква каква што е, поезијата на Иван Трпоски е најпрво вонредно говорлива и комуникативна. Може да се рече дури и дека претставува вистински медиум за трансфер не само на бранувањата од авторовата интима, туку и на бранувањата, на страстите, на желбите, на мечтите и на идеите од сите наши души по светот. Најмногу, пак, на нивните патриотски чувства. Без неговите чувства за

татковината, и ако не толку без неговите заумни врски со неа, тогаш никако не без искажаните врски со неа, со неговиот роден крај, нашиот човек во светот, а особено тој што се искажува преку поетскиот говор, воопшто не би можеле ниту да се замислат, независно од која позиција се набљудува - од негова или од наша. На тие неколку нивоа, ете, се претставува, се открива и се реализира и раскошниот лирски свет на И. Трпоски во неговата поезија од *Површински корења* и *Големiot брод*, па сè до неговите *Немирни ветрови*. Тие се и изворите и дострелите на неговите внатрешни *свити́ла* (според насловот на збирката *Свити́ло*), тие се хоризонтите и на неговиот ум и на неговите лирски опседнувања.

*

Со оглед на тоа што насловувањето на ова искажување, односно на овој предговор кон поетскиот избор на Иван Трпоски не само што кореспондира со, туку и директно произлегува од неговата книга *Свити́ло*, нужно е нешто повеќе да се рече за песните што се вкоричени токму во таа книга. По цена, дури, во нешто и да се повторам. *Свити́ло*, всушност, претставува продолжување, но и една посебно впечатлива алка од незапирливата лирска река на Иван Трпоски. Тоа е река без брегови, река со извор, но со секогаш многу далечна утока. Така е зашто ако неговите *свити́ла* ги сретнувавме, на некој начин, и во неговите претходни книги, при средбата со песните од книгата *Свити́ло* не остануваме ни без едно позасилено чувство за присуството на интонациите од неговите претходни пеења, кои во оваа книга, некогаш повеќе, некогаш помалку успешно, се варираат и се дорекуваат. Веќе сме убедени, имено, дека во природата на овој поет е постојано да го создава и да го досоздава, а особено да го пресоздава својот единствен и бесконечен пев. Против таквата природа, се разбира, ние што сме „осудени“ да ја промислуваме и да ја толкуваме, не можеме - ништо. И добро е што не можеме. Но, *свити́лата* на Иван Трпоски и мене ме осветлуваат и ме поттикнуваат да ми потсветне и за по нешто друго. Затоа, не можам а да не видам дека во песните од оваа книга, како божем да чепка по своето внатрешно *свити́ло*, поетот дофатува и некои по малку заумни, потсвесни и соновни опсесии. Затоа и сум слободен да констатирам дека токму со нив и преку нив тој најдлабоко ќе ги изрече и ќе ги претстави, но пред сè креативно ќе ги дорече и претходно искажуваните негови лични, односно емотивни, но и на неговиот емигрантски род и на неговата страдална татковина маки, радости, соништа, болки, опседнувања. Сигурно и само затоа, и други читатели и не само вљубеници, туку и заробеници на поетскиот збор, во поезијата на Трпоски откриваат вистински *луцидни опсервации на одредени душевни состојби, на настани и на различни појави што секојдневно се објавуваат пред поетовото внатрешно око* (Светлана Христова Јоциќ). Воопшто нема да затајувам дека јас тука, токму тука и најмногу го чекам мојот пријател и поет Трпоски. Тука го чекам скоро три децении. Од времето на првите негови објави што ги знам. Затоа што на тие релации, барем според можностите на нашиов аналитички прочит, веројатно, тој и се остварува

најконсеквентно, се остварува не само многу повисоко, туку и повистински.

*

Поезијата на Иван Трпоски претставува една многустрана, мотивски разновидна и раскошно разгранета лирска лепеза. Во тој извонредно широк спектар на опсесии и мотивска разгранетост, посебно место зафаќаат и неговите лични, неговите најдлабоко интимни бранувања. Како и останатите, и нив поетот ги соопштува и сосема отворено и искрено. Па, во духот токму на таквата отвореност, во неговата поезија се испреплетуваат и во нејзината целина функционално „дејствуваат“ и еден добар дел од неговите творби кои го сочинуваат еротскиот блок во неговата лирика. Иако песни испеани на еротски мотиви се сретнуваат во сите поетски збирки на Трпоски, сепак, како целина тие се поособено оформени во циклусот *Љубов среде поле* од збирката *Оковано море*, како и во збирката *Љубовна имагинација* во целина. Еротиката на Трпоски е особено карактеристична уште и со својата непосредност и отвореност. Повеќе од тоа, пак, но и повпечатливо - во неа пулсираат силите на плотското, на паганското и на виталистичкото. Тоа значи дека, како во целата негова поезија, а во овие песни можеби и повеќе или барем позабележливо, има автентичен живот.

*

Во настојувањето да се портретира авторот, не смее да се пропушти дека во многуте години од неговото креативно дружење со поезијата, Иван Трпоски повремено, но континуирано, создава и песни за деца. Нив ги вкомпонира во посебна книга, во збирката *Меѓу две огништа* (1999). Тоа се педесетина песни во кои повторно го сретнуваме авторот на веќе претходно познатите, на опсесивните струења во останатите поетски книги. (Еден дел од нив се вклучени и во овој избор). Но, тоа се, во исто време, и песни преку кои поетот му се приближува на најмладиот читател. Тоа се песни преку кои тој настојува да се изрази во духот на поезијата за деца. Само што не можеме да не констатираме дека токму низ песните за деца Трпоски не само што најмногу ги ставил на испит, туку и највисоко ги изразил неговите версификациони можности. Комуникативна натура и лесен на перото, имено, токму овде тој вистински се потврдува и како природно надарен версификатор. Во него сега се открива талент што е примен во наследство од усните раскажувачи и пејачи меѓу неговите генетски претходници. На најмладите, како што е вообичаено, тој им пее за блиските и интересни нешта од животот, но не ретко им пее и на патриотски мотиви. Ако во овие стихови и има понекогаш елементи на некаква дидактика, тогаш таа е првенствено, ако не дури и исклучиво поврзана со и произлезена од повисоко изразените патриотски опседнувања на нашите луѓе по светот. Така е бидејќи во не малку песни од оваа книга посебно може да стане збор и посебно да се насети настојувањето на поетот да оствари комуникација со младиот читател. Над сето тоа, во песните на Трпоски од овој круг, особено низ некои стихови, исклучиво спонтано, по законитостите токму на креативната спонтаност, поетот го открива и го потврдува и некогашното дете во себе.

Но, веројатно најважна од сите карактеристики на поезијата на Иван Трпоски за деца е слободата и отвореноста на поетот пред најмладите. Пишувана надвор од татковината, со мотиви, всушност, и од новата татковина, од второто огниште, со својот насловен обединувачки поим, овој дел од целокупната негова поетска актива не само што не излегува од рамките на најширокиот творечки контекст на авторот, туку изразува и една од неодминливите, ако не дури и најпрепознатливата, опседнувачката платформа, од којашто црпи и врз којашто создава и тој и врз којашто создаваат сите наши творци по светот.

*

Без да излеземе сосема од контекстот на поезијата за деца, на самиот крај од ова искажување повторно примарно се свртуваме кон поезијата на Иван Трпоски за возрасни, односно кон неговата поезија во целина, бидејќи кога се говори за неговата поезија на едно општо рамниште, каков што е и овој пристап, не само што не може да се прави таква поделба, туку тоа е и воопшто непродуктивно. Така и се враќаме, еве, на крајот; се враќаме кон почетокот. Но, не толку кон оние толку често патриотски подгреани интонации, не ниту кон несопирливите игриции на ветрот, кој на македонски јазик не само што свира и што писка, туку, слично на главниот израз од сегашново претставување на нашиов поет, знае и да свисти, но и да (се) свити. Се враќаме кон оние таинствени светлини што светкаат во/од нашето детство, во нашата младост, што светкале и што светкаат и покрај нас, а најмногу токму во нас. Се враќаме кон нив, за со нив и да завршиме затоа што со нив и преку нив се остварува и низ нив опстојува и поетскиот збор на Иван Трпоски. Тоа е оној збор што ги собира и што ги обединува неговите поетски творби и во една ваква можна композиција како што е овој избор. Се надеваме дека во овој избор се квалитативно сумирани главните и најпрепознатливи интенции од сите негови книги. Од друга страна, пак, тоа е уште една, нова, поетска книга на Трпоски. Оттука, се надеваме уште и дека оваа најнова и пред сè посебна негова книга е избор во кој многумина и од нас, како самите себеси, така и меѓусебно ќе се откриваме и дооткриваме и ќе го продолжуваме патот со/низ најдлабоките сопствени *свитила*.

NAUME RADICHESKI:

IVAN TRPOSKI'S LYRICAL CRUCIBLES

The poet **Ivan Trposki** was born in Volino, Macedonia, in 1942. He did not fully present himself to the Macedonian literary public (be it in Australia, where he has lived for almost forty years, or in Macedonia), until the mid-1980s, when he published his first book of poetry, *Површински корења* (Shallow Roots, 1985). Since then he has written prolifically, producing seven or eight further poetry collections, an epic poem, several books of travel literature, a voluminous collection of memoirs, reports and documents about the activities of Macedonian patriotic organisations in Australia, a biography in memory of his brother Spasko, and more. His books have been published in both Australia and Macedonia, and although the Grigor Prlichev Macedonian Literary Society in Sydney usually figures as publisher, the books are often printed in Ohrid or Struga in Macedonia. Two of his books of poetry, however, have been fully produced and published by “Studentski Zbor” and “Matica Makedonska” in Skopje. Now, more than two decades after his first edition of poetry, I have the honour of presenting a quality selection of his poems. This is a momentous occasion with several emotional strands, such as the spirit of cooperation and mutual support among Macedonians around the world, my long-standing personal friendship with Trposki, and my own erstwhile literary brainwaves (or *свити́ла* – crucibles – to use Trposki’s imagery) in my home village. Here, therefore, are a few fitting words about the personality and work of our poet who grieves and suffers, rejoices and burns with passion, as he crafts away in our Macedonian tongue far away beyond the oceans.

As can be seen from the title above, these noteworthy circumstances have prompted me to base this review on what I see as one of two main meanings in the most lyrical of Ivan Trposki’s poetry titles: *Свити́ло* (Crucible). I consider it applicable to Trposki’s poetry as a whole and have decided to put it in the plural. Crucibles are bright and hot: they emit a white-hot glare like shimmering lights; they are also searing hot like lava, like metal on the anvil, like molten dreams, thoughts and words... But before and after *Свити́ло* (Crucible, 1999), and before and after the book of poems for children *Меѓу две огништа* (Between Two Homelands) that appeared simultaneously or just a few days earlier, Trposki brought forth more books of poetry and has already reached double figures with his poetry publications alone. Within the framework of this approach we will now attempt to find an appropriate scale for judgement, an analytical commentary or a balanced, critical assessment of his poetic production as a whole; to remain at the level of friendly memories and impressions, for all their worth, would be insufficient for writing a review. One thing is clear when we start to analyse his profuse and complex work: we realise that Trposki always does his own thing, both as a poet and otherwise. He does what comes from deep inside and what he knows best: he fights for his native country with a passion, and he writes poetry. We have no choice but to try and keep up with his never-ebbing flow of poetic works. Characteristically spontaneous

in style, his poems are sometimes creatively understated, at times even hastily written and poorly structured. Any yet, although they may have been written on the other side of the globe, they are always Macedonian through and through in spirit.

*

To come down to earth a little and tone down the impressionistic mood, I affirm that Ivan Trposki is a well-known poet and personality in the Macedonian community in Australia. Despite our focus here on his poetry, I certainly cannot forget or omit to mention his many years of patriotic activism and organisational work among the Macedonians in Australia – especially because there are highly visible patriotic elements in his poetry too. Particularly here in the introduction, I must recall his invaluable role in the Grigor Prlichev Macedonian Literary Society in Sydney, the many poetry competitions he has entered, the many prizes he has won, and above all his books of poetry published and available both in Australia and Macedonia: the collections *Shallow Roots*, *Големiot брод* (The Big Ship, 1988), *Оковано море* (Chained Sea, 1988) and *Преселба на запад* (Heading West, 1990), the unforgettable, indelible epic poem *Тодорка* (Todorka, 1995), and the collections *Crucible*, *Љубовна имагинација* (Love Imagination, 2004) and *Немирни ветрови* (Restless Winds, 2004).

All of Ivan Trposki's poetic publications flow together to create a truly authentic and integral whole – his indivisible, lyrical universe – which is increasingly gaining recognition. There are no really major differences in quality in the expanse of his poetry between the early *Shallow Roots*, where he already stands forth as a personality and a poet, and *Restless Winds* almost two decades later. Writing not only outside his native country but also detached from the Macedonian poetic mainstream, Trposki quenches his thirst for inspiration mainly from Macedonian folk heritage, traditions and the poetry he read at school, and he seems to tap directly into these sources. This is especially visible in the epic poem *Todorka*, which unfortunately we were unable to include in this collection for technical reasons. In this cultural and intellectual context, the poet's development seems to be guided largely by a creative spontaneity of his own that fits his calling and is inseparable from it. His highly authentic, lyrical world is fundamentally rustic and idyllic, and only in a few places has it been noticeably “urbanised” – if not by force then at least by conscious addition. It is a world that remains Macedonian in every respect, particularly in his patriotically intoned poetic obsessions, and no less so in his constant bond to his native country at more inspirational levels.

The short but exceedingly suggestive poem *Country* in the book *Chained Sea* is most illustrative in this latter sense. Trposki seems almost to be in mental symbiosis with the poet Nikola Vapcarov (1909-42), connecting up to his poem of the same name and perhaps even aiming to rework it. Like Vapcarov, Trposki strives ceaselessly to shape and form his very own landscape – a unique country atop our deep Macedonian roots. As a poet living outside his native country, Trposki is painfully aware that the

roots of his people in the new, Australian environment do not go deep. It is thus no coincidence that his first book was entitled *Shallow Roots*. Here he almost exclusively presented poems about Macedonia. But he does so from a distance, writing in his new country. His yearning, rootless soul laments in his poems for his homeland far away.

The next block of poems – Trposki's lyrically most rough-hewn but overall well-structured book of poetry, *The Big Ship* – shows the lyrical subject of the poet to be in such unsettled, intimate relations with his native country that his poetic language resounds now from there, now from his new home, but is always in its fecund creative element. He is constantly in touch with his native country. He is forever pursued by old memories, new experiences, and above all feelings to do with his native country – an abundance of conscious thoughts interwoven with deeply emotional currents and even dreams. This mental and emotional intensity is a striking feature of almost all the pieces in his subsequent books of poetry.

*

Created in the physical reality of his new homeland, the poetic world of Ivan Trposki encompasses striking individual features and thematic complexes that show he engages in creative dialogue with his new world. If nothing more, these predominantly revolve around the existential experiences of Macedonians in Australia. This is a question of the poet's own experience in the new conditions but is also to do with everyday life in the new country, its psychology and that of its people. This is revealed most suggestively through a whole spectrum of differences presented in the poems of the cycle "Australia". Understandably, these poems were presented as a distinct cycle in the book *The Big Ship*, whose title refers to the ocean liner on which Trposki left his home region bound for Down Under. But poems that creatively transpose this inspiration are to be found in all his books of poetry.

The burden of having two home countries is a perpetually unresolved issue in Ivan Trposki's poetry. Analytically, this obsession can be seen to run through almost all his books and bodies of poetry – certainly *Australia* and *The Big Ship* and perhaps even more so *Heading West*. This is a phenomenon of the poet's divided personality – the dividedness of his human subject. Trposki is a deeply emotional lyric poet, and although he clearly has pertinent observations concerning his new spatial and existential environment, he is most convincing when he remains in touch with the inspirational wellsprings of his birthplace and retains that mental link. The dual poetic image in the poem "John the Baptist in Australia" in *Chained Sea* is therefore his most suggestive and poignant symbolism, an image of grandeur imbued with spirituality.

However, at the level of his achievements as a poet in the new world and creative interlocutor with his new country, we must ascertain that Ivan Trposki does not always take on a "cerebral" role. Frequently he is more an observer

and painter, expressing the reality around him, than an intellectual pioneer. Therefore this part of his poetry – his finely crafted poetic language with its specific motifs – bears definite traits of an apology or confession (although this may seem unnecessary). This emotional valence, on top of the old-world bonds we have described, confirms that a Macedonian does not sink easily in new civilisational waters and can even master the all-devouring existential Hydra.

*

Without a doubt, Ivan Trposki is one of the most prolific and celebrated writers in the whole Macedonian diaspora today. This is not only because he has the most to say, as there is no end to the tales and the pain that Macedonians around the world carry in their hearts, but also because he is most capable of expressing himself and most willing to divulge the motive force within him – the noble burden of his soul. One can even be envious of the creative energy coursing through him, especially of the opportunities he has for free, uninhibited expression. Of course, when viewed from a strictly analytical angle, particularly from a position that prefers moderation and stringency, one could also complain that Trposki's energy was not discovered earlier so it could be fostered and channelled.

Trposki's poetry is exceptionally voluble and forthcoming. It can even be said to represent an ideal medium for conveying the surge of the author's personal feelings as well as the outpourings, passions, wishes, dreams and ideas of Macedonians around the world – a vehicle for their patriotic sentiment. A mental, intellectual bond is less important here than an explicit sense of belonging to their birthplace. Without this emotional anchor, Macedonians out in the world, particularly those who express themselves through poetry, would long have gone adrift, whether they be seen from their own position or from ours here in Macedonia. It is at these levels that Ivan Trposki's sumptuous lyrical world unfolds in all his poetry from *Shallow Roots* and *The Big Ship* to *Restless Winds*. These are the both the sources and the attainments of his inner crucibles – the broad horizons of his mental world and his lyrical passions.

*

Since the title of this review or preliminary contextualisation of Ivan Trposki's poetry collection stems directly from his book *Crucible*, I must say a few words about the poems it contains at the risk of repeating myself in some detail or other. *Crucible* represents an especially impressive wave in Trposki's ongoing and irresistible lyrical torrent. It is like a river without banks, a flood on its way from a source to a distant estuary. That is why, if we have encountered his inner crucibles in earlier books, the poems in *Crucible* amplify the moods and messages of his preceding poetry – they echo each other here, sometimes more, sometimes less convincingly. I am sure it is the nature of this poet to constantly create and perfect that feeling, and in particular to re-create his own unique and never-ending song. Those of us who are “condemned” to rationalise and interpret such raw, elemental energy are obviously powerless against it. And that is a good thing.

The intensity of Ivan Trposki's crucibles illuminates me and prompts me to highlight several other aspects. The poems of this book are clearly drawn from his seething inner furnace, from which he casts subconscious, less "cerebral" elements and dream fragments. I take the liberty of noting that precisely these give Trposki his most expressive tool for presenting and creatively conveying the full depth of his personal emotions – all the suffering, joy, dreams, pains and passion – and also those of his migrant community and long-suffering native country. For this reason alone, poetry lovers and captives of the poetic muse are certain to make truly "*lucid observations about certain states of the soul, events and phenomena that appear to the poet's inner eye*" (Svetlana Hristova Jocić). I make no attempt to conceal that this is exactly where I expect the most of my friend and poet Ivan Trposki. I have been following his development for almost three decades, ever since his first publications. It is here, according to our reading and analysis, that he fulfils and expresses himself most consistently, and where his poetic voice is most remarkable and genuine.

*

Ivan Trposki's poetry represents a lavish and ramified lyrical spectrum that is many-sided and abounds with diverse motifs. His personal, intimate surgings have a special place in that broad range of fixations and themes. Trposki conveys these and other passions with utmost openness and sincerity. This spirit runs through all his poetry, allowing the numerous poems in the erotic section of his work to function well. Although erotic poems are to be found in all his collections of poetry, they stand out as a group particularly in the "Love in the Field" cycle of the *Chained Sea* collection, as well as in the *Love Imagination* collection as a whole. Trposki's erotica is very characteristic in its immediacy and frankness. Moreover, and more strikingly: it contains the pulsating rhythms of the flesh, a pagan vitality. Although all his poetry can be described as vivid, these poems perhaps contain more authentic life – or present it more visibly.

*

In portraying Ivan Trposki, we must not overlook his production of children's poems over the many years of his creative mingling with poetry. These pieces, which he writes sporadically but on an ongoing basis, were brought together in a separate collection, *Between Two Homelands*. It comprises around fifty poems, which show many of the fascinations and tendencies familiar to us from Trposki's other books of poetry. (Several of them are included in this collection). In the poems addressed to young readers, Trposki has taken his verse-crafting potential to the limit and also attained the apex of his poetic lucidity. We encounter a naturally talented poet who is communicative by nature and versatile of pen – a talent inherited from the storytellers and village bards among his ancestors. His poems for children are about the immediate and interesting things in life, but he often includes patriotic motifs too. If these verses sometimes contain didactic elements, this is chiefly, if not exclusively due to the above-mentioned patriotic preoccupations of Macedonians around the world. In quite a few poems in this book, Trposki perceptibly strives to

communicate with young readers. Lastly but no less importantly, various poems from this cycle afford a spontaneously glimpse into the depths of the poet's heart; we see that he is also discovering and affirming the former child in himself.

But probably the most important characteristics of Ivan Trposki's poetry for children are his free expression and openness towards young readers. Written outside his native country and including motifs from his new home, with the overarching notion "between two homelands" in the title, this part of his poetic opus remains within the author's broad creative context but also expresses a powerful dual source of imagery, which he draws on and uses as a basis for his art, as do all other Macedonian creatives around the world.

*

Without departing the field of children's poetry entirely, here at the end of the review we again turn primarily to Ivan Trposki's poetry for adults, or rather to his poetry as a whole, because it is difficult to make such a distinction when generalising about his poetry, nor is it of any use. Our analysis has turned full circle: here at the end we return to the beginning. But not to patriotic pulp or the inane blather and blah so common in Macedonian today, but to an intensity of meaning infused with white-hot passion as in our poet's crucible image. We return to the enigmatic lights that shone in our childhood and youth, lights that have shone on beside us – and most importantly *within* us. We return to them so as to conclude with them because they are what allow Trposki's poetic language to flourish and survive: the vibrant language that unites and fuses together his poetic works in a collection such as this. We believe it brings together the best and most significant of his poems and demonstrates the main intentions of his books. On the other hand, this collection amounts to a "new" book of Ivan Trposki's poetry with a new overall impression. We hope this distinctive compilation will help readers discover themselves and each other, allowing them to continue their path to their own deepest crucibles.

УГРЕЈСОИЦЕ ВО МОЈОТ СОИ

THE SUNRISE IN MY DREAM

ПЕЧАЛБАРСКИ ПЕСНИ
EMIGRANTS POEMS

КАЕЊЕ

Не бев пијан, ниту збудален
кога ти ветив - дека ќе се вратам
само две години да ме чекаш
време од едно војничко слугување
само два гроздобера да минат или
едно дете на нозе да подигнеш
само толку –
толку ти реков.

Плачеше
солзите ми ја топеа кошулата
не им веруваше на моите зборови.

Јас детински се смеев – тогаш,
тогаш пред петнаесет години –
тогаш, но не и сега.

REPENTANCE

I wasn't drunk or being stupid
when I promised you I'd return –
you'd only be waiting two years
like the length of military service
two cycles of the grapevine
or until a child is up and walking,
that's all, no longer –
I told you.

You cried
your tears soaked my shirt
you didn't believe my words.

I laughed like a child back then –
back then, fifteen years ago –
but not now.

МАЈЧИНИОТ СПОМЕН

Задно кога те видов
беше пролет врнежлива пуста
не знам дали јас доцнев тогаш или ти порани
та не можев ништо да ти дадам
а не можев ништо ни од тебе да земам

Задно кога те видов
очајував заслепував ум завртував
ти беше друга тогаш потполно друга
непомерна излитена изгубена
слепа безгласна нема

Задно кога те видов
в поворка беше те носеа други
ме жежна тогаш дамнина мачна
на нарачје меко на најслатко млеко
на милувки чести на бдеења вечни

Задно кога те видов
беше плен на земјините заби
тогаш писнав силно за да ме слушнеш малку
дека спомен најмил в срце ќе чувам
и често ќе им го раскажувам на внучињата твои

IN MEMORY OF MY MOTHER

When I last saw you
it was a rainy, empty spring
I don't know if I was late or you were early
so I couldn't give you anything
or take anything you had to give

When I last saw you
I despaired, darkness seized me, my mind squirmed
you were different then, completely different
stock-still, worn out and lost
blind, voiceless and mute

When I last saw you
others had carried you in the procession
I burned with the painful past
of your soft embrace and the sweetest milk
of your kisses and cuddles and nights watching over me

When I last saw you
you were prey in the jaws of earth
I screamed my lungs out so you might hear me:
I will cherish that dearest memory
and tell it to your grandchildren over and over

ЦРНО ЛЕТО

посмртна на брат ми Диме

мрачна стрела го погоди зракот
полувековниот светулец на темнометината
болно јачна просторот
под грдата глетка
ветерот зацимуле низ црнилата
која се налактила над крововите

еден зрак згасна
згасна на половина фитил
на полуноќие
оставајќи бела сенка во мрачното фрачило
и студен вомјаз по црните фигури
што подаваа за душа

еден зрак згасна
едно име одлета
темен облак му го скри одблесокот
од солзивите погледи

еден зрак згасна
згасна во третото лето од двестотата декада
згасна тогаш кога требаше најсилно да свети

BLACK SUMMER

in memory of my brother Dimitar

a dark arrow struck the ray of light
our beacon for half a century in the world's gloom
a painful echo resounded
at the numbing spectacle
the wind whimpered through the blackness
that weighed heavy on the houses

a ray went out
the wick ran out half way down
half way through the night
leaving a white shadow in the horrid dark
and cold consternation at the black figures
making offerings for his soul

a ray went out
a name took flight
a dark cloud hid the flash
from the tearful gazes

a ray went out –
extinguished in the third summer of the two-hundredth decade
when it should have shone most bright

ДАЛЕЧИНСКА ИСПОВЕД

посмртна на брат ми Спаско – Спасе

О брате
тебе кого чиновниците едномерно те испратија
за да ја стопиш младоста по фабриките
по планините
и по пеколните австралиски рудници

О брате
тебе кој бестрашно јуришаше
кон негаторските амбасади
и со извишено знаме и тупаница
го извикуваше името на својата татковина

О брате
Тебе кого Македонија
мајчински те прими
и немирниот дух – мирната земја
засекогаш ти го смири

О брате
тебе кој повеќе те немам
прости ми
што не знам
пред кого да те исповедам

CONFESSION FROM AFAR

in memory of my brother Spasko

Oh brother
you who the pen-pushers sent with a one-way ticket
to be cannon-fodder for the factories
drilling, blasting
and the purgatory of Australia's mines

Oh brother
you who fearlessly stormed
the embassies of the Macedonia-haters
with flag and fists flying
and yelled out the name of your home

Oh brother
you whom Macedonia
took in, like a mother
and its peaceful earth forever stilled
your restless spirit

Oh brother
whom I have no more
forgive me
for not knowing
to whom I should speak your final confession

ПОЧИТ – КОН ПОЧИНАТИОТ

посмртна на татко ми Науме

орачу

ти што беше и орач и воин
и ослободител со пеколни рани
со завој од петстотини вошки
и чета со два чифта цокули

орачу

ти што кулучеше и надничеше
ти што ораше ниви
ти ниви - ние непца
и плеќи и рамена
и цело чело
сè ти избраздивме
желни за трпеца

орачу

и пазарцијо и еснафцијо и шегацијо
тебе што ти лелекавме за леб
и нивите опустошеа
и пазариштата онемеа
зашто гневот го скри во плуските
и го однесе таму –
кај што ги однесе и тајните свои

DEFERENCE TO THE DEAD

in memory of my father, Naume

o ploughman
you who were both tiller and warrior
and liberator with stinging wounds
a dressing of five hundred lice
and a troop with two pairs of hobnailed boots

o ploughman
you who slogged and slaved
you who ploughed the fields
you the fields – we the hungry mouths
we strained your shoulders
and made your brow
a field of furrows
with our clamouring for food

o ploughman,
market-goer, craftsman and jokester
you to whom we yammered for bread
whose crops they ravaged
whose buyers fell silent
you hid your rage in your blisters
and took it away with you
where you went with your secrets

ИСПОВЕД КОН МАЈКА МИ

Ох мајко, мајко исушена лознице
ластар су му верен на старото стебло,
Ох мајко, мајко моја вечна буднице
чуварке на детското ми легло

Го паметам мајко огништето што тлее
и реката брегот, што го бие, плиска
Го паметам мајко ветерот што пее
и детето гладно в скутник што ти вреска

Ме влече мајко една детска глетка
в босонога игра и в прашливо тло
Ме влече мајко една стара сетка
да побегнам од овде од оваа зло

Но ѓаволот мајко што ми влегол в памет
и полека ми грицка од годините стари,
Ѓаволот мајко не ми дава замет
да го оставам ваму - изворот од пари

Но ако мајко и тоа еднаш биде
и в прегратка го стиснам старечкото тело
Не знам мајко тогаш кој посреќен ќе биде
јас, ти или поднебјето цело

CONFESSIONS TO MY MOTHER

Oh mother, mother, dry and withered vine
this shoot is true to the dear old stem,
Oh mother, mother, watching o'er this son of thine
keeper of my childhood nest – a gem

I remember, mother, the fireside that glowed
and the river on its banks asplash, aslap,
I remember, mother, how it stormed and snowed
this hungry li'l grizzler on your lap

I was drawn, mother, by childhood reverie
to a barefoot game and the dusty ground,
I was drawn, mother, by whiff of old misery
to flee the wickedness all around.

But the Devil, mother, that has entered my mind
has nibbled and gnawed at me all through the years,
That Devil, mother, has me chained and confined
here at the source of lucre – blood, sweat and tears

But, mother, if that day ever come
and I wrap you, fragile, in my embrace
Our joy will be simply boundless, mum
reunited in comfort and solace

ЖЕНАТА ШТО ЧЕКА

Има една жена долго што чека
дење – ноќе и години сама
со збор кревок со душа мека
со рането срце од судбинска кама
Таа жена е мојата мајка – мене ме чека

Има една жена прсти што крши
над огниште ладно, над самотен праг
со испукани усни, со повиени мрши
со плачлив насмев од погледот благ
Таа жена е мојата мајка – мене ме чека

Има една жена со побелени коси
некаде далеку, на Балканот мачен
со зрцала очни, со стапала боси
со надеж еден до небото качен
Таа жена е мојата мајка – мене ме чека

A WOMAN IS WAITING

There is a woman used to watching and waiting
alone day and night for years
with a tender word and her soft soul aching
with wounded heart and bitter tears
That woman is my mother – waiting for me

There is a woman who counts the days and frets
by the cold hearth or her lonely window-place
with cracked lips and ragged gear the older she gets
with a maudlin smile on her gentle face
That woman is my mother – waiting for me

There is a woman with snow-white hair
in the far Balkans where much is awry
with mirror eyes and feet that are bare
with a hope that has scaled the sky
That woman is my mother – waiting for me

ТАЖНА СЕСТРА

На сестра ми Ристана

Тажна сестра браќа чека
да се вратат од печалба
и со сува плачна уста
колне туѓа земја пушта

Уште млади кога беа
на печалба ми заминаа
и своите трошни куќи
со катинари ги заклучија

Ме оставија мене сама
да ја колнам судбината
што ми ги зеде таа нив
браќата – петмината

Во ретките преписки
им надумав да се вратат
ако сакаат црни мисли
тие мене да ми скратат

А од нивните ветувања
што се збор без фајде
јас се плашам дали некој
мене жива ќе ме најде
Побелена кутра сестра
со тага во душата мека
достојна браќата свои
пред порти таа ги чека

SAD SISTER

For my sister Ristana

A sad sister waits for her brothers
to return from working abroad,
and red-eyed and tremulous of hand
she curses that godforsaken land

While still young
they left to work abroad
locked and chained
their humble houses

I was left here all alone
to curse my destiny –
that it had taken away
all my five brothers

In letters from time to time
I urged them to come back
and release my mind from
thoughts so grave and black

But their promises
are futile and contrived
and make me fear that none
will find me here alive

Their poor old grey-haired sister
with gentle sorrow meets her fate,
worthy of her brothers' love
she waits for them at the gate

ПЕЧАЛБАРОВ ЧЕКОР

Ти отвори врата во младоста рана
и петстотка фрли на земјата црна.
Те плисна со солза во око збрана
и в прегратка топла за задно те згрна.

Парче леб во џепот ти стави
и две пари бели од ковано сребро.
За здравје и среќа в туѓински свет
се помоли покорно, кон небото ведро.

Те тргна на прагот да го клоцнеш ѓумот
и водата да ја измие сиромаштијата вечна.
Во светот, те молеше, да го чуваш умот
и со труд да ја направиш иднината среќна.

Со рацете поздрав ти пуштивме сите
во желби за здравје и повраток брз.
Срцето врело ти го касаа змии
и отров ни сееше од погледот цврст.

Распиштена таа – оросено лице бакна
и косите ги згмече во својот грст.
Далечина темна синот и го лапна
на пат за Австралија преку Генова и Трст.

THE STEP OF MIGRATION

She opened a door in your early years
and cast a five-hunderer down in the grime.
She splashed you with her brave mother's tears
and held you warm and tight for the last time.

She put a piece of bread in your pocket
and two coins of silver she gave to you.
For health and luck in an alien world
she prayed and begged to the sky wide and blue.

Outside she made you kick the copper ewer¹
for its water to wash away poverty's blight.
She beseeched you to be prudent abroad, to be pure
and through labour to fashion a future bright.

We all waved you farewell, adieu, goodbye
wishing you health and a speedy return.
Your hot heart was bitten by snakes that lie
and your gaze was venom to us, so stern.

She screamed and sobbed – he kissed her tear-stained face
they knew they would be torn asunder.
Dark distance swallowed her son without a trace
on the journey from Trieste to Down Under.

---

¹ This is a tradition where the person going to work abroad kicks over a fým (copper jug) – the water flows out to symbolically clear their path and bring them luck in future.

ИМА ЕДЕН ПАТ

Има еден пат во морници што ме облече
Пат колнат, мајчино срце што скина.
Има еден пат едномерно што ме одвлече.
Пат лаком, главата низ меридијани што ми ја мина.

Има еден пат кој води преку морските зглапки
и преку 80 милиони човекови стапки.
Има еден пат што ми ги гмече стомачните бапки,
пат по кој мозокот војува со крвните капки

Има еден незаборавен пат –
пат, од дрвен куфер,
оверен пасош
и младински лик.

THERE IS A JOURNEY

There is a journey of darkness and dismay
A cursed journey to wrench a mother's heart.
There is a journey that takes me away – one-way,
A journey at the mercy of the captain's chart.

There is a journey over abyssal depths of the sea
and over eighty million human paces, fleeing
There is a journey, sickeningly long, from quay to distant quay
that unleashes a war inside, in my very being.

There is an unforgotten journey –
one with a wooden suitcase,
passport and visa
and a youthful face.

ГОЛЕМИОТ БРОД

Еден брод – голем како планина,
Со ламјина уста отворена –
Еден брод – кој лапна илјадамина
Зацапа по синилата недогледни.
Еден брод - кој лапна илјадамина
Со клун ги пресече морињата на половина,
Еден брод – кој врз пискотници замина
Пената му ја избриша трагата невина.

Еден брод – што расплака срца илјада
Со товарот се губеше во црна туѓина,
Тој брод остави пустош: во ниви, ливади,
Нељубени невести и празни пелени.

Еден брод – кој носеше илјадамина,
Тажна среќа син бран му откопа –
Еден брод – роднинска љубов што раскина
Клетва црна в спомен го вечен закопа.

THE BIG SHIP

A ship as tall as a hill,
With a dragon's maw to still –
A ship that swallowed a thousand men
Ploughed the endless blue.
A ship that swallowed a thousand men
A prow that cut the seas in two,
A ship that put to sea amid a wail
The foam erased its silent trail.

A ship that broke a thousand hearts
Vanished with all on board into distant murk,
That ship left desolation behind: empty fields and meadows,
bedless brides, unused nappies.

A ship that carried a thousand men
A blue wave bore its sad destiny
A ship that split families again and again –
A black curse ingrained in eternal memory.

ОКОВАНО МОРЕ

На доглед јужен преку солунска рамнина
лежи едно бело, мраморно море,
со скован поглед кон небото горе
посакува Господ да го врати в дамнина.

Тоа море што бесшумно дише
и тагува за својот замрзнат бран,
плаче како мајка над синот свој заклан
и низ солзи, мачна, историја ни пише.

И се восхитуваа сите на убавината моја
и на песната што ја пеев со својот глас,
но среќата пророк ми ја скрати в час
бришејќи ме од граница, мајчина своја.

Лелекам еве цел дваесети век
и молам од синцир да извлечам тело,
сакам како некогаш да бидам весело —
во своја земја и на свој брег.

CHAINED SEA

To the south across the Salonika plain
there lies a white, marble sea,
with its gaze to the sky so free
longing to return to a proud ancient reign.

That sea that breathes in silent mystery
and laments for its petrified wave,
cries like a mother at her dead son's grave
and through tears abundant tells of history.

All were entranced by my Aegean beauty
and the free song I sang for all to hear,
but the prophet cut my glory and cheer
my beloved lands became spoils and booty.

I've grieved all the twentieth century long
and prayed to escape from these chains I abhor,
I want to be happy and joyful once more –
in my country, on my shore, with a song.

ПАЗАРЕН ДЕН

сонцето е како и селско
го гори плоштадот гратски
разлика е во чисто – валкано
и некаде додека рикаат говеда
в град цагорат луѓе

денот почнува со - аирлија пазар
тетко колку коштаат јајцата,
чичко дали лутат пиперките,
човече во една вода ли се вари гравчето

мешаница од селани и граѓани
од продавачи и купувачи
од празни тезги и полни зембили

планината повторно го влече сонцето
луѓето се оддалечуваат од мравјалникот

и така –
на патот пак деца ќе чекаат
а мајките ќе мрморат: умре шеќерцијата

MARKET DAY

the sun is just like in the village
it burns down on the town square
the difference is in clean versus dirty,
and while somewhere the cattle bellow
in town the people babble

the day begins with a fair dinkum market:
lady, how much are the eggs
mister, are the peppers hot
do the beans cook well

mingling villagers and townsfolk
buyers and sellers
sold-out stalls and bulging string bags

the sun seeks the western mountains
people depart from the anthill

and on the road home
children will again wait
and their mothers mutter: the confectioner has died

ПРОТЕРУВАЊЕ НА ПЕЧАЛБАРСКАТА СУДБИНА

Кога ќе тргнам
отворете ми ги сите врати,
премостете ги водите
и пропадете ги ѓаволите од крстопатите.

Кога ќе тргнам
изорајте ги стрништата,
ротофризирајте ми ги
босоногите стапки.

Кога ќе тргнам
не свртувајте се по мене веднаш
и со вашите роднински солзи
не разлизгувајте го мојот –
зачекорен пат.

Кога ќе тргнам
фрлете камен зад грбов
и протерајте ја судбината
со се мене во туѓина
заедно да згние

DRIVING OUT THE MIGRANT'S JINX

When I set off,
open all the doors
bridge the waters
and drive the devils from the crossroads.

When I set off
plough over the stubble-fields,
and rotovate away
my footprints.

When I set off
don't turn round to look straight away
don't drench and muddy
the path I have trodden
with your family tears.

When I set off
cast a stone behind my back
to drive out my jinx
so it will vanish
with me in the vast abroad.

ЛОПАТАШ ВО ЖЕЛЕЗНИЦА

Сонот го боцна.
Брза со казалките на саатот.
Гут монин!
Земи ја лопатата!
Ја почнува истата песна.
Небото сино, а сонцето сач.
Удира по сините железнички камења.
Ги осудува – возови да бројат,
А на нив праговите – мртви да сонуваат.
Тие скокаат, со искри му се закануваат.
Застанат, ја забришува потта.
Се разнесе глас – Камоон...!
И одново исто,
Со нова сила,
Со нова плуска и капка пот.
Во хоризонтот линиите му се спојуваат
Брза, крајот да им го допре.
Но, се препнува на судбината:
Од тешки прагови и бела прав,
Од сини камења и згрбавен страв.

SHOVELLER ON THE RAILWAY

His dream tormented him.
Racing like the hands of a clock.
G'dmorning!
Take the shovel!
The same old story once again.
The sky of blue with a furnace above
Beats down on the blue metal.
He condemns it to count the trains
And the sleepers to dream of the dead.
It jumps and threatens him with sparks.
The men stop to wipe off the sweat.
A voice resounds: c'mon you lot!
And the same all over again,
With new strength,
A new blister and drop of sweat.
His lines meet at the horizon
And he races to reach their end.
But he stumbles over his destiny:
Heavy sleepers and white dust
Blue metal and yakka to bust.

НА ВИДУВАЊЕ

Многу, многу е далечна земјава синко
многу, многу е татко
многу, многу е голема синко
многу, многу е татко
и многу, многу е богата синко
многу, многу е татко
ами и големи мориња има синко
има, има татко
индустрија, работа, има сè синко
навистина, сè, сè има татко
но како нашата не е
не, не е синко...

FATHER'S VISIT

This country is very, very far, my son.

It sure is, Dad.

It's very, very big, my son.

It sure is, Dad.

And very, very rich, my son.

It sure is, Dad.

But there are oceans in between, my son.

There sure are, Dad.

There's industry, jobs and everything, my son.

There really is everything, Dad –

but it's not like our country.

No, it's not, my son...

КРАЈПАТЕН ЛЕРИНСКИ ПРОДАВАЧ

Не ме остави да те прашам
За убавата боја на праските,
За вкусот
И за цената нивна
Не ме остави да те прашам
Со која вода ги наводнуваше,
Со кое сонце ги потпекуваше
И со чија рака ги собираше.

Ми велиш – земи, убави се
Од заедничка вода
И заедничко сонце се,
А и од земјата –
Над која израснавме ние
Над неа израснаа и тие!

Ах, крајпатен лерински продавачу
Ах, мачнику, од мојот најстар род...

ROADSIDE VENDOR IN LERIN (FLORINA)

In your joy at hearing Macedonian
You didn't let me ask you
About the lovely colour of the peaches,
Their taste
And their price
You didn't let me ask you
Which stream you watered them from,
Which sun you ripened them with
And whose hand picked them.

You spoke with elation
Take them, they're lovely, you said
They're from *our* water
Our sun,
And as for the land –
The land *we* grew from
Is the same as *they* grew from!

Oh, roadside vendor in Lerin
Long-suffering soul of our Macedonian people...

ВРАЌАЊЕ НА ЗАГУБЕНОТО ЕГЕЈЧЕ

Некаде в светов
в непозната земја,
каде жица бодликава
граница ѝ сплете,
таму пред празна
напуштена куќа -
тропаше дете.

Татко, мајко,
брате, сестро!
Отворете ми стара
дрвена врата.
Синот ви дојде –
пречекајте го брата!

Тропаше со денови,
викаше со ноќи
на дрвена врата,
во празна куќа.
Но немаше никој
да покаже глава
и да слушне викој.

Заплака дете,
пролеа солзи,
пред напуштен праг
од куќата стара.
Се запраша в мисли
за своите мили:
Каде се тие
и кај да ги барам!?

A WAIF RETURNS TO AEGEAN MACEDONIA

Somewhere in this world
in an unknown country
where a barbed-wire border
runs between the rocks,
there is an empty,
deserted house –
and outside a child knocks.

Father, mother,
brother, sister!
Open up
this wooden door.
Your son and brother is back
after the war!

He knocked for days,
he called for nights
at the wooden door
of the empty house.
But there was no one at all
to look out
and hear him call.

The boy burst into tears,
and bitterly cried
at the dusty door
of the deserted house.
He wondered and fretted
his family was gone:
Where can they be
and how will I find them?

ПЕЛА

Патот беше мошне долг
подолг и од походот на твојот син
и еве –
по повеќе од три милениуми јас дојдов
дојдов и будалски се заљубив
посакав сè
сè што е твое:
и сонцето
и рамнината
и старите некрополски урнатини
и прашината што се спои со потта
сè
сè освен туѓиот збор –
кого непослушно го одмавнав
Пела
Остани достоино смела
и благослови ме:
во духот Александриски
вечно да се в селам

PELLA

The road was very long
longer than the campaign of your son
and behold –
here I am, three millennia later
I came and fell head over heels in love
with everything,
everything that is yours:
the sun,
the plain,
the old ruined necropolis
and the dust that sticks to your sweat –
everything,
everything except the foreign tongue –
which I defiantly waved aside
Pella
Stay proud and brave
and bless me
so I can become one
with the spirit of Alexander

НА ПАТ ЗА ЈА ТРОП

*Протест против отворањето на грчкиот
конгрес за немакедонски студии*

Да, илјада километри
и уште, уште
трипати повеќе -
само толку

Долг е патот во ноќта
во земјата празна
и под небото болно -
само толку

Некој пее во возилото
друг воздивнува
трет пцуе –
само толку

Колку знамиња што понесовме
толку и пораки испративме
со гнев кон национализмот –
само толку

Ние имаме збор
имаме и писмо
не ни треба туѓо име –
само толку

5 февруари 1988 год.
Мелбурн

EN ROUTE TO LA TROBE

*Protest against the opening of the Greek
Congress on un-Macedonian Studies*

Yes, a thousand kilometres
and still more,
three times more –
that's all

The road is long in the night
through this empty land
beneath the painful sky –
that's all

In the bus someone was singing
another was sighing in despair
a third was swearing –
that's all

As many flags as we carried,
we sent out messages
of rage at nationalism –
that's all

We have our tongue
we have our script
we don't need a foreign name –
and that's that!

5 February 1988
Melbourne

КАДЕ НИ СЕ ЧЕДАТА

Ветерот ги шиба открилените врати
патиштата се повторно кални
времето разулавено бара жртви
по просторот грд од самотија

кој ќе ги прескокнува плотовите
кој ќе вика: карпувче за две банки
кој ќе надфрлува камен од рамо
и чека писмо
од онаму каде и самиот си замина

темнина го покрила полето
угарите плачат под мракот
не се патува сам низ молкот
под тешкото судбинско време

WHERE ARE OUR CHILDREN?

The wind lashes at the wide-flung doors
the roads are muddy again
wanton time demands sacrifices
in this land ugly with emptiness

Who will jump the fences
Who will yell: *Giza twenny-dinar wadermelon!*
Who will win the throwing-the-stone-from-the-shoulder game
and wait for a letter from the home
he has long since left?

Night covers the land
the fallow fields weep in the dark
no one travels alone in the silent murk
of this leaden-footed time

СЕГА Е ЈАСНО СÈ

По повод признавањето на Македонија

Пукнаа алките под мачот од светлината
исползеа тајните од мракот
молкот екна
светот се врапитоса

Сега е јасно сè

Не треба повеќе прашувања:
зошто липал просторот под фиукот на ветровите
зошто руменеело небото над немите камења
зошто танцувале вештерките сенчиштата и
привиденијата
под тактот на грмотевиците
зошто пиштелo и нероденото дете

Сега е јасно сè

За да се растрча сонцето по мегданот
времето му подари нови потковици
а за да се цртаат мапи
нема повеќе крв
желбата е здодевна од исчекувања
а љубовта од трпнежи
Сега е јасно сè

Татковината го најде сопственикот

1991 г.

NOW EVERYTHING IS CLEAR

on the recognition of Macedonia

The chains burst beneath the sword of light
the secrets crept out of the dark
the silence resounded
the world turned briskly

Now everything is clear

There is no more need to ask
why the land wailed beneath the whistling winds
why the sky ruddied above the mute stones
why witches, shadows and apparitions danced
to the rhythm of thunderclaps
why even an unborn child screamed

Now everything is clear

Time has given the sun wings
to sail the length and breadth of the land
so that maps can be drawn
bloodshed is past
desire is tired of waiting
and love – of bearing blows
Now everything is clear

Our native land has found its owner

1991

НЕ КАЖУВАЈТЕ Ѐ НА ТАТКОВИНАТА

По патот танок како конец
и долг како вечност
со нарамено детство и грст воздишки
кинисав кон пророчката анатема

по пустата угорница
ми испаднаа сите воздишки
та морав со студенило да другарувам
та така скочанет да стигнам до пеколот

таму пак како пес бев врзан за туѓ збор
на туѓ простор со туѓ камен каменуван
и со дел од психологијата
ја издржував казната за непослушност

со децении му викав да се симне сонцето
за троа светлина да му чапнам
за да ми се најде во темнината
низ која ќе ми го осветли патот до татковината

нема посилна мисла од мислата кон родната земја
таа е мојот вечен сопатник во сонот и јавето
ангели
кога ќе ми ја земате душава
не кажувајте ѝ на татковината

DON'T TELL MY NATIVE LAND

The path was as thin as thread
and as long as eternity
as I set out with my childhood over my shoulder
and a handful of gripes for the prophesied grim future

my gripes and groans fell away
on the barren slopes
only the cold was my companion
and so, frozen stiff, I arrived in hell

there I was chained like a dog to a foreign tongue
stoned with a foreign stone in an alien land
and with part of my psyche
I endured the punishment for disobedience

for decades I called out to the sun to come down
so I could snatch a little of its light
to guide me through the darkness –
so it would light up the way to my native land

no thought is stronger than that of one's homeland –
my constant companion in dream and waking
o angels
when you take my soul
don't tell my native land

ЕДНА КУЌА - ЗА СИТЕ НАС

На овој грст балканска земја,
каде синцири тешки корнеа глас,
на овој грст од македонски синор
изградив куќа - за сите нас.

На овој камен што вековно трпел,
лелек, пискот и претсмртен глас,
на овој камен кој крвишта пиел,
изградив куќа – за сите нас.

Под ова парче скршено небо,
од каде Господ ни наслушувал глас,
на ова парче што тонеше в пекол,
изградив куќа – за сите нас.

На оваа дланка од синово море,
каде немирни браној ни скршија глас,
на оваа дланка што бришеше спомен,
изградив куќа – за сите нас.

Оваа куќа што трепери на југот
и талка по светот со својот глас,
оваа куќа што израсна в жртви,
прегратки има – за сите нас.

A HOUSE FOR US ALL

On this handful of Balkan earth,
where heavy chains stifle our call
on this handful of Macedon borderland
I built a house – for us all.

On this stone that has forever been
witness to wail, scream and dying call,
on this stone that blood and fire has seen,
I built a house – for us all.

Beneath this shard of broken sky,
where the Lord heard our plaintive call,
on this shard that is foundering in hell,
I built a house – for us all.

On this palmful of blue sea,
where roaring waves have drowned our call,
on this palmful that erased memory
I built a house – for us all.

This house that shakes in the southern wind
and roams the world with its waking call,
this house that grew up through sacrifice,
has wide open arms – for us all.

СЕНЧИШТЕ

те насетував како стара песна
што ми доаѓа некаде по полноќ
и со фенер од црни зраци
ме сирка од за`рѓаната клучалка

а јас знам дека не личиш на песна
ниту на филмска заводничка
не личиш на богата трпежа
ниту на розов вински кајмак

ти личиш само на грдо привидение
што ме мачи да скитам во мракот
и за да ти другарувам
додека смртно ми го притискаш телото

APPARITION

I sensed you like an old song
that comes to me long after midnight
and leers through the rusty keyhole
with a lantern of black rays

but I know you are not a summer song
or a film seductress, femme fatal
you are not like a harvest feast –
all cosy and rosy

you are more a monstrous phantom
that torments me till I wander the dark
and befriend you
while you squeeze the life from my body

ЛОЗА

Гледам, од местото на твојата рана течат солзи,
Ветерот ти ги брише растечените реки
И ги завиткува во црната земјина шамија.
Ти немаш крв за да протече од твоите рани,
Ти немаш уста како сите нас,
Ти немаш очи за да го видиш својот плод,
Ти немаш татко, нити мајка
да ти помогне, да те утеша...
Ти имаш само трисезонски живот:
Гроздобер,
Зимски сон
И едногодишна преслека
При преслеката го искажуваш својот бол
Со нечујно молење
И плачење, плачење, плачење...
за пресечените твои рамена.

GRAPEVINE

I see tears flowing from your wound,
The wind erases your running rivers
And wraps them in earth's black scarf.
You have no blood to flow from your wounds,
You have no mouth like us,
You have no eyes to see your fruit,
You have no father or mother
– to aid and comfort you...
You have only a life of three seasons:
The September grape harvest,
Hibernation
And an annual change of garb
Where you let out all your pain
In silent prayer
And weeping, constant weeping...
for your shoulders nicked and gnarled.

НА ПОМИН

(Во селото Каркоар, Батурст НЈВ)

кога минував над стапалата господови
душата ти ја слушнав а устата не
не знам зошто ми ги врза нозете
за столбовите од хотелот Ројал
а очите за историските зданија

ми шепна дека имаш онолку жители
колку годината денови
а ме излага
не го изброја кучето Нортон
кое се бањаше во реката Белубула
ниту железничарските работници
ниту мотористите
ниту папараците кои чкрапаа
пред црквите антикварниците музеите

зошто ме осуди да останам врзан
за хотелските столбови
триста километри на запад од Сиднеј
и уште дваесет илјади километри
од Македонија

зошто не ме одврзиш
за слободно да се растрчам
кон широките панорами
кон водите од браната
кон ѕвездите
да се растрчам кон гостинката
со црн танга под белото здолниште
што заводливо ми се насмеа

Каркоар
ќе чекам да ме одврзиш
дури тогаш ќе ти кажам
дека Паѓи Дикие е убава жена
а патот кон тебе е мошне таинствен

ноември 2003 г.

PASSING THROUGH

(Carcoar near Bathurst, NSW)

when I passed over the Lord's footprints
I heard your soul but not your lips
I don't know why you tied my legs
to the posts outside the Royal Hotel
and my eyes to the historical buildings

you whispered that you have as many residents
as the year has days
but that was a lie
you didn't count Norton the dog
who was cooling off in Belubula River
nor the railway workers
motorists
or hobby paparazzi snapshotting
the churches, antique shops and museums

why did you condemn me to stay tied
to the hotel posts
three hundred kilometres west of Sydney
and as much as twenty thousand
from Macedonia

why don't you untie me
so I can run off free
into the broad vistas
to the lapping waters of the dam
to the stars
and chase the local lady
with the black lace under her white skirt
she sent a seductive smile in my direction

Carcoar
I'll wait till you untie me
and only then will I tell you
that Ms Page Dickie is beautiful
and the path to you is very enigmatic

November 2003

СИДНЕЈ

Здраво Сиднеј Сити,
ти си многу прити,
во секој твој вај
ита поглед мај.

Од север до саут,
се смееш со полн маут,
од исток до вест,
ти си вистински бест.

Во тебе живеат бојс,
повеќето на анемплојс
и најубави герлс
во Нов Јужен Велс.

Јас пишувам во бук
за капетанот Кук
и за градот многу прити
кој ќе биде Олимписки Сити.

Со погледот во скај,
за тебе јас Сиднеј прај
и нема да ти речам гуд бај
с`е додека не бидам дај.

MIGRANT'S IMPRESSIONS

Hi there, Sydney City,
you are very pretty,
and each of your Y's
is a sight for my eyes.

From north to south,
you laugh with a wide mouth,
from east to west,
you truly are the best.

Sydney guys have lots of soul,
though most of them are on the dole,
but its girls, o lucky males,
are the cutest in New South Wales.

I'm writing for a book
about old Captain Cook
and how this Big Smoke gritty
becomes Olympic City.

Looking up into the blue,
Sydney, this poem is for you,
and I'll never say goodbye
until the very day I die.

НА ТАТКОВИНАТА

100 години Илинден

Таа земја што подава раце
и шепоти мило во мојот стих
беше ко сверка
постана цуце
а утре
утре и вдамнина којзнае што

Таа земја в песна што зрачи
и тажна се внурнува во мојот дух
беше прва
постана задна
а утре
утре и вдамнина којзнае што

Таа земја в морник што гори
и бунтува вечно во мојата крв
имаше народ
постана празна
а утре
утре и вдамнина којзнае што

Таа земја в пекол што тони
и огнен завет срце ми пали
да застамам напред
а по мене сите
а утре
утре и вдамнина ќе знаеме што

FOR MY NATIVE LAND

100 years from the Ilinden (St Elijah's Day) Uprising

My country that reaches out with desperate hands
and whispers sweetly in my verse
was once a lion proud
is now a stray cat, cowed
and tomorrow –
tomorrow and in future who knows

My country that shines in song
that now gives me cause to weep and to curse
was once the first
is now the last
and tomorrow –
tomorrow and in future who knows

My country that bristles and frets
and forever rises up in my blood
was once populous
is now empty
and tomorrow –
tomorrow and in future who knows

My country now sinking in hell
lights a fiery pledge in my heart
to stand at the fore
with a host behind
and tomorrow –
tomorrow and in future we know

СУДБИНАТА НА МАКЕДОНИЈА

Пророците рекле и пресекле:

Да бидеш мачна и непокорна
Од исток до запад недоодна
Од север до југ недогледна.

Пророците рекле и пресекле:

Да бидеш храбра и горда
Мост за народи најразлични
Стадо за волци крволочни
Арена за сверови и комити.

Пророците рекле и пресекле:

Да бидеш чесна и милосна
Мангал за раце скочанети
Чаша за грла зажеднати
Песна за усни нељубени.

Пророците рекле и пресекле:

Да бидеш лузна на страданија
Да бидеш мајка на поколенија
Да бидеш земјо - Македонија!

THE DESTINY OF MACEDONIA

The soothsayers spoke and their vision was clear:
You will be fractious and rebellious
From east to west boundless
From north to south endless.

The soothsayers spoke and their vision was clear:
You will be brave and proud
A bridge for peoples most various
A flock for wolves ferocious
An arena for beasts and brigands.

The soothsayers spoke and their vision was clear:
You will be honourable and kind
A brazier for hands icy
A glass for throats thirsty
A song for lips so lonely.

The soothsayers spoke and their vision was clear:
You will be a scar of suffering
You will be a mother of millions
Country, you will be – Macedonia!

ДОЈДОВ ПАК

Дојдов пак како клошар гладен
Да живеам живот на твоите гради,
Дојдов во тебе измачен и страден
Да испеам песна за печалбарите млади.

Сит од буката на фабричките заби
Го доткајав ќилимот печалбарски шкрт,
Во разбојот проклет денови што граби
И младоста бујна ја храни со смрт.

Дојдов пак под родната стреа
Со куферот преполн од мечти и јад,
Дојдов во јатото што дарува смеа
Да утешам срце и заситам глад.

Дојдов да затрчам по старите траги
И цапмнам во вирот од долгите суши,
Дојдов на бунарот да измијам лаги
Со водата чесна што напојува суши

Дојдов за последно прошка да барам
Од езера, реки, полиња и гори,
Дојдов на богот жртва да му дарам
Со душава рајот среќен да го стори.

BACK

I've come back like a tramp in hunger's throes
To live my life now at your gate,
Back to you with my troubles and woes
To sing a song of a young migrant's fate.

Sick of the noise in the factory bays
I wove a humble migrant's rug,
In the cursed loom that eats up the days
And nourishes youth with a fatal drug.

I've come back beneath my native eaves
With a suitcase full of dreams and grief,
Back with the flock that laughs till it leaves
To soothe my heart and bring craving relief.

Back to revisit all my childhood haunts
And wade in the pond left from the Long Dry,
Back to the well to wash out lies and taunts
With honest water that breaks the long droughts.

Back to my homeland for one last pardon
Of lake and river, of field and mountain,
I come with a token here to God's garden
So my soul be cleansed in heaven's fountain.

СОНАРОДНИЧКА ПОРАКА

Донеси ми –
донеси ми ако доаѓаш
стракче киселец
ракатка пченично класје
и грстец дуовденски цреши.

Донеси ми –
донеси ми ако сакаш
охридски бисер
леринско стомне
и полна рака татковинска земја.

Донеси ми –
донесеи ми ако можеш
парче нафора
капка крстена
и молитвеник на мајчин јазик.

Донеси ми –
донеси ми пријателе
барем едно угрејсонце
за да ми ги осветли
сите мои мрачни зајдисонца.

LIST FOR A COMPATRIOT

If you go, please bring me
a sprig of sorrel
some spikes of wheat
and a bunch of early cherries.

If you like, please bring me
an Ohrid pearl
a little Lerin pot
and a handful of homeland soil.

If you can, please bring me
a piece of Communion bread
a drop of holy water
and a prayer book in our native tongue.

Please bring me, my friend
a sunrise – at least one
to brighten
all my dark sundowns.

ПОСЛЕДНА ПЕСНА

Зад мене сирка палаво детство
гневно од пуста разделба вечна
подава раце ми испраќа вик –
да се вратам назад со детски лик

Пред мене стои жолта есен
со жолт тефтер и страници жолти
жолтата есен жолто се смее
и последна песна мене ми пее

Над мене темни облаци кобат
проштален поглед кон небо броди
тажнава глетка кај ли ќе ме води
о мајко зошто зошто ме роди

Пред мене гробот својот плен го чека
го чека човекот кој не сака смрт
прости ми Господе јас не сум крив
што сакам да творам сакам да сум жив

Проклета судбина ми затвори очи
ме прогласи мртов тело ми здрочи
догоре фитилот во фенерот свој
заврши и радоста од животот мој

LAST SONG

Behind me a restless childhood glimmers
resentful of cruel separation
give me your hands, send me a call
so I can return boyish and small

Before me lies a golden autumn
with a golden book of yellow leaves
glorious autumn laughs with glee
and sings a last song just for me

Above me dark clouds seethe and boil
a farewell gaze drifts towards the sky
where will this sad scene end, I cry
o mother, why did you bear me, why

Before me, my grave awaits its occupant
expecting this man who does not want to die
forgive me, o Lord, I'm not to blame
that I want to create, that I'm aflame

Now accursed doom has shut my eyes
declared me dead, I lie paralysed
my lamp's wick has burned down, it's over
fate snuffs out the life of this rover

Л У Б О В Н И П Е С Н И
LOVE POEMS

ЛИЛЈАНА

Тешко и забрзано дишеше,
планина како да остави зад себе.
Зборовите и беа нечујни,
а снагата жешка.

Синцировиот сплет,
врз кружната облина –
ти посака добре дојде,
а пред да те остави на мир,
ти го понуди изворот устин
целиот да го испиеш.

Под багремовата миризлива колиба,
месечината ги бараше со своите зраци:
твоите коси,
твоите образи и разголени гради.

Ноќта успеа да ги скроти –
заморените, живи суштества.
Но, само на твоите воздишки,
кучешкиот лавеж
и на мајчиниот вик
по името Лилјана
им дозволи да го нарушуваат мирот.

LILYANA

She breathed hard and fast
as if she had scaled mountains.
Her words were inaudible
and her body – torrid.

Strongly built
yet curvaceous –
she was warm and welcoming,
and before leaving you in peace
she presented you the well of her mouth
for you to drink it dry.

Beneath the fragrant robinia canopy
the moonbeams sought
her hair,
her cheeks and pearly breasts.

Eventually the night tamed
these weary, lustful creatures
and she only let her moans
the barking of dogs
and her mother shouting “Lilyana!”
disturb the peace.

ЖЕНА

„Жената е производ
со неисцрпна потрошувачка“

Со разголени, крошнести гради
со подигнат, надколеничен фустан
и разиграни во моменти задница
жената војува со машките срца.

Расне средно – како јаболкница
со разгранети, широки стебла,
со лик румено светнат,
а во очите поглед разигран.

Со телото седи во своето двориште
додека сенката `и трча преку плотовите
за да се додирне со соседите,
да украде љубов,
да се милува...

Сит од нејзините боботења
партнерот, често дреме, затворен дома,
но среќен што е женет,
што сама таа си купува фустан,
навреме што му затруднува
и редовно што му раѓа.

WOMAN

“A woman is a product
that consumes without end”

With bare, shapely breasts
raised short dress
and sometimes frolicsome bottom
woman plays a deadly game with men’s hearts

She is of medium height like an apple tree
sturdy and branching,
with her face a ruddy glow,
and a playful look in her eyes.

She sits in the yard with her body
her shadow flits up and over the fences
to flirt with the neighbours,
to steal love,
to stroke and fondle...

Tired of her babble
her partner often dozes, shut in at home,
but he’s happy to be married,
that she buys new dresses herself,
that she conceives from him on time
and regularly bears him children.

ПЕТРОВДЕНСКИ СПОМЕН

Ме викнаа на панаѓур црковните свона
Со гласот палав широшина што бие.
Ме викнаа глетка со очи да ти корнам
И ја блиснам во жиливе – срце да ја пие.

Ме остави под тактот од тапанот сам
Да патам со светот кој пее и тажи.
Ме остави низ цагорот по тебе да трагам
И цапам во сушата око што ми влажи.

Те најдов скриена во житните коси,
Под сенките ладни од стариот дрен.
Ти побарав љубов ко питач кој проси,
Да оплакнам младост во врукотот врел.

Вцашена од шумот мирот што го пречи,
Пливаше во вртежот од надојдениот вир,
Барајќи спас во поројот кој влече,
Со здивот ја голташе заробената шир.

Жнееше при додирот со усните врели
Под облакот тежок снага што ти меле,
Парајќи ја рубата од бедрата бели,
Ткаев на разбојот од дојките здрели.

Ти капнаа солзи по лицето бело
За честа изгубена под стариот дрен,
Спомен ти сплетив од класјето зрело
На светиот мешеишко-панаѓурски ден.

ON THE FEAST OF SAINTS PETER AND PAUL

The church bells invited me to the fair
With their restless voice beating the distance,
Inviting me to glimpse you if I dare
I went with racing heart – with all my existence.

You left me alone beneath the beat of the drum
To languish amid the masses that sing and cry
You left me to search for you through the fairground scum
And to flounder about in the eye-watering dry.

I found you lying hidden in the stands of wheat
In the cool shade of the old cornel tree
And claimed your love like a beggar bread and meat
To refresh my strength in your spring flowing free.

Startled by my rustling noise and wide-eyed
You swam in the whirlpool of the rising advance
Seeking salvation in the tugging tide
You breathed deep and drank in the captive expanse.

I was helpless beneath your torrid lips
Beneath the crushing cloud, the steamy brume,
Then I tore the clothes from your white thighs and hips
And worked and wove at your full-breasted loom.

Tears rolled down your pale face and fell like rain
For your honour lost beneath the cornel's stare,
I plaited you a keepsake of ears of grain
To remember that blessed June Mesheishte² fair.

---

² A village in Western Macedonia, near Ohrid

ЖЕНА НЕРОТКА

Еј, жено! Жено!
Брачна сопатничке!
Дали Господ рекол – така да е:
Да имаме љубов, а пород не.
Дали плугот риеше плитко,
или ораницата беше неплодна –
та ништо не изникна
и ништо не ни заплака...

Кој нас, жено,
капка вода ќе ни подаде?
Кој во последите денови
лице ќе ни измие?
На кого сега ние ќе му кажуваме
за љубовта, маките, Татковината?
На кого ќе му кажуваме
за нашето постоење...!
На кого?

CHILDLESS WOMAN

O woman, wife, partner –
we're in this together!
Did the Lord say:
thou shalt have love but no progeny?!
Did the plough not dig deep enough,
or was the soil barren,
so that no germ ever took root
and no little voice greeted us...

Who, o wife,
will feed us
who will wash us
in our fading days?
Who now will we tell
of our love, our hardships and our native land?
Who will we tell
of our existence?
Who?!

НЕПОЗНАТИ

само за МИГ
воспоставивме
познатство
средба и
љубов

само за МИГ
составивме
небо
облак и
виножито

само за МИГ
станавме
пот
оргазам и
реа

само за МИГ
останавме
ти и
јас
непознати

STRANGERS

just for a moment
we restored
familiarity
touch and
love

just for a moment
we united
sky
cloud and
rainbow

just for a moment
we became
sweat
orgasm and
odour

just for a moment
you
and I
reverted to being
strangers

ДАЛИ ПОМНИШ МОМЕ

Дали помниш мило моме паметуваш
и во мисли младо момче си спомнуваш
кога на две ниви жолто класје жнеевте
и со по око од далекум си намигавте

Дали помниш мило моме паметуваш
и во мисли младо момче си спомнуваш
кога со по грст ладна вода се прснавте
и крај изворот страшно се прегрнавте

Дали пониш мило моме паметуваш
и во мисли младо момче си спомнуваш
кога празни стомни на извор наполнавте
и во љубов ваша верна се заколнавте

Дали помниш мило моме паметуваш
и во мисли младо момче си спомнуваш
или тоа така било – било и поминало
и нова љубов стар спомен ви искинало

DO YOU REMEMBER, LASS?

Do you remember, dear lass
and recall that lad of long ago,
when we reaped golden grain on separate fields
and cast an eye on each other from afar?

Do you remember, dear lass
and recall that lad of long ago,
when we splashed cold water on each other
and hugged in passion by the spring?

Do you remember, dear lass
and recall that lad of long ago,
when we filled empty pitchers at the spring
and swore our love was true?

Do you remember, dear lass
and recall that lad of long ago,
or are they all bygones to you –
old memories erased by new love?

НЕДОВРШЕН ЦРТАЧКИ ПОРТРЕТ

Секој нов ден од неа почнував
секоја доцна ноќ со неа завршував
ја наблудував мерев визирав
ја цртав сенчав и боев

покрупна повесела поразголена
спретно ми прескокна
во заградената невина градина

немирна си
од над неа ѝ реков
реков и заминав
оставајќи го недовршен
цртачкиот портрет

SKETCHY PORTRAIT

Every new day began with her
and ended with her late at night
I watched her, measured her, viewed her
I sketched, shaded and coloured her

Sturdy, cheerful and with bare flesh to show
she vaulted deftly
into the girdled garden of my innocence

You're restless
I said from above her,
I told her that and left,
leaving the portrait
sketchy and unfinished

ЛАПСУС ЛИНГВА НА ЕДНА ОД СИДНЕЈСКИТЕ ПЛАЖИ

Ех, колку е убава
ќе се обидам

Ај бјутифул...
Ај лав ју – ја рафалувам

Сори – ми се смешка
Ај, Ај, ем...
Јас сум омажена будаличко еден,
ми го покажува прстенот

Ха, ха, ха... ноти чикен –
биди, никој не те преомажува...
со чекори на помочанко си заминувам

A SLIP OF THE TONGUE ON A SYDNEY BEACH

Wow, she's a good-looker
I'll give it a try

Hey, beautiful...
I love you, I fired off.

Sorry – she laughed at me
I, I, am...
I'm married, you silly idiot,
And showed me her ring

Ha, ha, ha... naughty chicken –
be married, I don't want to marry you...
I walked away, feeling like a mangy dog

КАЖИ МИ ВО КОЈА СЕЗОНА ДА ДОЈДАМ

Доаѓам во пролет
Наросен си – ми велиш
Оди си

Доаѓам во лето
Испотен си – ми велиш
оди си

Доаѓам во есен
Наврнат си – ми велиш
оди си

Доаѓам во зима
Скочанет си – ми велиш
оди си

Доаѓам...
ми велиш

WHEN IS THE RIGHT SEASON?

I call on you in the spring
“You’re all wet with dew –,” you tell me,
“go away.”

I call on you in the summer
“You’re all sweaty –,” you tell me,
“go away.”

I call on you in the autumn
“You’re soaked to the skin –,” you tell me,
“go away.”

I call on you in the winter
“You’re stiff with cold –,” you tell me,
“go away.”

Whenever I call on you
you know what to say.

ЉУБОВНИЦИ

Колку што подлабоко навлегувавме во полето
толку повеќе се плашеше таа
незнам дали од шумот на бубачките
или од широкиот рамен видик

но штом се сравнавме со цвеќата
таа побара врата во мене
за да се скрие
во рајската љубовна скривница
во која срцата ќе ни палават
а на просторот
љубовен белег ќе му остават

LOVERS

The further we went into the field
the more she became afraid
I don't know if it was the hum of the insects
or the wide, open country

but when we sank into the flowers
she sought a door in me
to slip through and hide
in a divine romantic getaway
where our hearts would frolic
and leave love's mark
on the landscape

МЕРИЕН

Мериен

Кажми ми како можам да не те спомнам
Кога прва ми сиркаш од фотографскиот албум
Прва узда ми наглавуваш
И прва ме одвлекуваш на страна од себе

Мериен

Кажми ми како можам да не те спомнам
Кога прва ми ги позајми усните
Прва ми ја вжешти крвта
И прва во срцево љубов ми запали

Мериен

Кажми ми како можам да не те спомнам
Кога прва ми ја покажа клучалката
Прва ми ја подари зазреаната мешумка
И прва ме прогласи за свој градинар

Мериен

Кажми ми како можам да не те спомнам
Кога Ти
Во животов
Ми беше
П Р В А

MARY-ANN

Mary-Ann

How can I stop thinking of you

When you are the first to look up at me from the photo album

The first to harness me

And lead me aside

Mary-Ann

How can I stop thinking of you

When you were the first to lend me your lips

The first to have my head spinning

And the first to light love's fire in my heart

Mary-Ann

How can I stop thinking of you

When you were the first to show me the keyhole

The first to give me your ripe, seasoned pod

And the first to declare me your gardener

Mary-Ann

How can I stop thinking of you

After all you've meant

In my life –

Since you were

THE FIRST

ЖЕНАТА ОД МОИТЕ СОНИШТА

Онаа жена
пред мене што минува
дел по дел
од срцево ми откинува

Онаа жена
пред мене што не застанува
залепен погледот
по неа ми останува

Онаа жена
пред мене што се губи
не не ја давам неа
друг да ја љуби

THE WOMAN OF MY DREAMS

The woman
who passes in front of me
dismantles my heart –
I'm dumbstruck in jaw-drop glee

The woman
before me who doesn't stop –
my gaze is
glued to her, bottom to top

The woman
who vanishes before my eyes
no, I'm not going to let her
be another's prize

ВЕЧЕРНА СРЕДБА

Добра вечер госпоѓице Џонс
Дали е спремна твојата ждребица
за да го пречека мојов ждребец

да но зошто му го свртивте грбот на сонцето
не е ли денот подобар за средби

денски ждребецов ми е мошне палав
па се плашам да не ти ја распалави
и твојата ждребица

па таа и онака само `ржи
не ќе можам повеќе да и ја дочувам
нејзината невиност

тогаш покажете му го на ждребецов
влезок кон неа

по мирисот од потта
тој лесно ќе го најде него
туку дотогаш затворете ми ја устава
со вашите усни
за да не се слушне надалеку
и моето пискотење

EVENING DATE

Good evening, Miss Jones
Is your filly ready
to accept my colt

yes, but why did you turn your back on the sun
is the day not better for dating

this colt of mine is very restless by day
and I'm afraid of making your
filly frisky too

she just whinnies anyway
and I won't be able to guarantee
her innocence

then show this colt
the way to her entrance

he can smell she's on heat
so he'll easily find it
but for now cover my mouth
with your mouth
so my shrieking
won't be heard far and wide

ЗАНАЕТ

Татко ми пред да почне со орање
најпрвин ги запрегнува ракавите
и така клекнат пред нивата
метаничи како пред икона
мајка ми пак обично го чека со соголена нива
и полека му ги брцнува босиците в раце
за да одржува равнотежа при орањето
чудо
колку ли млеко имаа мајчините босици
за покрај нас да го дојат и него
при ваквиот работен ритуал
татко ми и плугот димензионално пораснуваа
а мајка ми и нивата се смалуваа
по ритуалот димензиите се сменуваа
оваа игра трае с`е до изабувањето на плугот
и омалаксувањето на нивата
прекрасен занает – нема што
кој прв се учи а последен се заборава

CRAFT

Before he started the “ploughing”
my father rolled up his sleeves
knelt before the fecund vale
and bowed as if before an icon
my mother was always waiting to be furrowed
and slowly put her breasts in his hands
so he would keep his balance while ploughing
it was a miracle
that the milk in mother’s breasts sufficed
to feed him as well as us
during this everyday ritual
my father and the plough grew in size
while my mother and her field diminished
after the ritual the dimensions changed back
the game lasted until the plough was dented
and the furrowed field exhausted
a splendid craft, absolutely –
the first to be learned and the last to be forgotten

ПОКРАЈРЕЧНА ИГРА

Налактен во врбниците
Мирувам со раздиплени погледи кон реката.
Те чекам да дојдеш –
Да ги испереш испотените облеку,
Да ја исечеш водата на парчиња
И да го вознемириш длабокото речно синило.

А јас налактен да мирувам во врбниците
И со раздиплени, далечни погледи
Да ти ја мерам снагата:
Од нивото на водата –
До височината на запрегнатиот фустан
И од навлажените румени усни –
До набабрените нависнати дојки...

И јас да те молам со глас од кај врбниците:
Уште за едно твое наведнување –
И уште за едно повисоко соголување!...

FUN BY THE RIVER

I rest, leaning on my elbows among the willow bushes
And my gaze extends towards the river.
I wait for you to come down
To wash your sweaty clothes,
Cut the water to ribbons
And ruffle the deep-river blue.

And, leaning on my elbows and resting among the willow bushes,
I extend my gaze from afar
I take in and measure your body:
From the water
Up to your hitched-up dress,
And from your moistened red lips
Down to your full, hanging breasts...

And I will ask you with a voice from the willow bushes:
Bend over like that once more
To give me an even better look!

ПОСЛЕДНА СРЕДБА

Звукот на женските ситни чекори молкна
таа и овој пат го израдува просторот
иако потајум му се восхитуваше нему
и на небесните езерски синила

но ни овој пат таа не беше сама
сама не можеше да го спречи езерото
за да не се спои со брегот

сонцето веднаш ја прегрна
и долго другаруваше со нејзиното
испотено тело
од кое ветерот ѝ ја соблече
и последната облека

потоа двете голи статуи
втиснуваа повеќекраки љубовни фигури
по жешката езерска песок

по љубовниот ритуал
сонцето побегна
езерото забаботе
а таа почна да плаче
и да ја грди разделбата

палавите галеби шеговито се закикотеа
а засрамените бранови
побрзаа да ги скријат љубовните траги
под пенестиот езерски чаршав

LAST RENDEZVOUS

The sound of the woman's small steps died away
as once again they graced the open space
though she herself was secretly enraptured by it
and by the heavenly blue of the lake

but she was not alone this time either
she by herself could not prevent the lake
from uniting with the shore

instantly the sun embraced her
and long played with her
sweat-glistening body
from which the wind stripped
the very last garb

then the two naked statues
impressed many-limbed love figures
in the searing lakeside sand

after their love ritual
the sun took flight
the lake began to babble
and she started to cry
and damn their separation

the skittish gulls clowned and cackled
the abashed waves rushed
to erase the traces of the love encounter
beneath the lake's foaming sheet

ВИОЛИНИСТКА

Понесен на звукот од виолината
здивот ми застапа
па јас начисто се збудалив
ах колку беше возбуден и твојот лик
кој читаше нечија судбина
мојата му ја препушти да ми ја прочита
твоето гудало

тактот од виолинскиот звук ти ги
раздвижи стапалата
а над нив разбранети се залулееја
колковите градите косите
погледот тогаш ми се скова меѓу образот
и виолината
и болно ги чувствував дрнкањата на
гудалото
по изнемоштениот свој грб

млада виолинистке
со руса коса и сини очи
со дебели усни и љубовен занес
земи ми го срцево и потпри го на градите
таму каде што се потпира виолината
и вжешти му ги неговите струни
па така вжештено нека им другарува
на твоите ритмички движења

LADY VIOLINIST

Carried away by the sounds of the violin
I caught my breath
and simply went ecstatic
how aroused your face was
reading someone's fate
I consigned mine
to the stirrings of your bow

the violin's tones and tempos
made your feet tap
above them your hips, breasts and hair
swayed like a ship on the sea
my gaze wedged between your cheek
and the violin
and I felt the painful sawing
of the bow
on my worn-out back

o young lady violinist
with your blonde hair and blue eyes
with full lips and love-like passion
take this heart of mine and set it against your chest
where the violin rests
make my heartstrings hum
and fuse like hot-wires
with your rhythmical movements

ЉУБОВНА ЛЕКЦИЈА

Двојно беше постара
а за глава пократка
го намами го заведе го кандиса
го кандиса за да ти биде послушен
да те душка по косите
грлото папокот
го научи да ја разликува
миризбата на потта
од миризбата на вагината
го намами за да става усни на усни
јазик на јазик воздишка на воздишка
го заведе за да држи в раце
коси задник босици
да одмерува паспетлува раслекува
да стиска штипи каса
сега јачкај стенкај плачи
спасувај го измаченото тело
под распалавениот ајгар
кого ти го намами заведе кандиса
ти го научи за да ја осознае
љубовната лекција подобро и од тебе

LOVE LESSON

You were twice his age
and a head shorter
you lured, seduced and swayed him
you trained him to do as you said:
to sniff at your hair
neck and belly button
you taught him to tell
the smell of sweat
from the smell of vagina
you lured him to put his lips to yours
tongue to tongue, moan to moan
you seduced him to grasp
your hair, buttocks and breasts
to eye, unbutton and undress you
to squeeze, pinch and nibble
so groan now, grunt and cry
save your punished body
beneath this avid stallion
who you lured, seduced and swayed
you taught him the love lesson
and he has learnt it better than you

СПОМНУВАШ ЛИ

Спомнуваш ли уште мила
ноќна мирна штама
спомнуваш ли кога мина
еднаш доцна сама

Спомнуваш ли уште мила
бујна мека трева
спомнуваш ли како мина
тивко и без врева

Спомнуваш ли уште мила
грубост стисок бакнеж
спомнуваш ли како мина
твојот чесен копнеж

Спомнуваш ли уште мила
љубовно тешко бреме
спомнуваш ли како мина
тоа лудо време

DO YOU REMEMBER

Do you still remember, my love
the peaceful hush of night
and how you came like a dove
late, when the stars were bright

Do you still remember, my love
the bed of soft green grass
and the sleepy nodding foxglove
which you silently passed

Do you still remember, my love
the reckless fiery kissing
and the inebriation of
honest, earnest longing

Do you still remember, my love
the shine and the decline
how it waned, Lord above –
that heady, crazy time!

ЕСЕНСКА ЕЛЕГИЈА

Мила –
ти ми се налакти како есен
ме врнееш
ми го лигавиш постоењето

твојата желба е чудна
сакаш дождови
мрешкања
и ноќни криенки

ох колку си немирна
при бранувањето
на виткото тело
што мами обрнувања

Мила –
јас сум скитник
под есенските дождови
кој моли за љубов
за љубов и вино
да пијам и пијам да палавам
по женствените телесни облини

да сакам љубов вино и лето
затоа вжештима како лето
за жежок да влезам во тебе
и во твојата лигава есен

AUTUMN ELEGY

My love –
you weigh down on me like the autumn
you rain on me
you bog down my existence

your desire is strange
you like rain and showers
ripples and ruffles
and nightly games of hide-and-seek

oh how restless you are
with the heavings
of your slender body
that draws my gaze

My love –
I am a wanderer
beneath the autumn rains
who begs for love
for love and wine
to drink and romp and roll around
with your feminine curves

yes, give me love, wine and warmth
let us get hot like the summer
so I, incandescent, can enter you
and your swampy autumn

САМО БРАНОВИТЕ ОСТАНАА ИСТИ

Со доаѓањето на бродот
допатува и таа

При допирот на рацете
ми се стоплија хормоните

И под месечина
топла е нејзината прегратка

Грев е
при средба да не се возвратат бакнежи

А при гушкање
фустан двојно да не се скрати

Во немирна игра
и воздишките се немирни

Ноктите пак си ја запишаа љубовта
по кожата од прегрнатите тела

Од тогашната средба
само брановите останаа вечни

ONLY THE WAVES ARE STILL THE SAME

With the coming of the ship
she too arrived

When our hands touched
my hormones defrosted

And her embrace
was warm beneath the moonlight

It would have been a sin
not to exchange kisses when we met

And while petting
not to roll up her dress

In the fretful game
our moans were fretful too

Our nails again carved their love
in the skin of interlocked bodies

After that encounter
only the waves were still eternal

ИМАГИНАЦИЈА

Од спротива ни беа прозорците
твојот од бањата
мојот од спалната соба
ти млада јас побелен

Знаев кога си в бања
и тогаш мисловно те раслекував
ти ја регулирав водата
те сапуњав триев плакнев

Доцнев со крпата
бришејќи ти ги капките
што срамно се лизгаа по дојките
и меѓунабубрените вагинални усни

А уште повеќе
при облекувањето
чешлањето
шминкањето
истовремено ги отворавме прозорците
се насмевнувавме
климнувавме со главите
и се одминувавме

Но во еден Д ден
најаве
во бањата
те догледав со отворен прозорец
тогаш сама се раслече
си ја регулира водата
сама си го држеше сапунот
а јас
јас си го држев...

IMAGINATION

Our windows faced each other
your bathroom window
my bedroom window
you young – me grey

I knew when you were in the bathroom
and then I undressed you in my mind
I turned on the water for you
soaped you up, scrubbed you, rinsed you down

And here was the towel
I wiped away the drops
that ran bashfully down your breasts
and your luscious labia

And even more
when you were dressing
brushing your hair
and doing your make-up
we opened our windows at the same time
smiled at each other
nodded
and passed each other by

But one D-Day
I caught sight of you
for real
through your open bathroom window
you got undressed
turned on the water yourself
and were holding the soap
while I...
I held my...

ЖЕТВАРСКА ЛЈУБОВНА ИДИЛА

Класовите паѓаа како жртви
врз младите силни раце
и секоја наполнета ракатка
ми нудеше мегдан –
да те побарам меѓу жетварките,
меѓу жолтите пченични класови
и под свитото летно небо.

Пладнето ни помогна –
зажеднети вода да налееме
и погледите да ги прегрниме
во бистрата изворска длабочина.

Не сфатив јас тогаш –
зошто ти толку се срамеше.
Дали од потта што ти го миеше руменилото,
за трудот што им го подаруваше
со својот срп на тугите нивишта
или од агресивноста на времето
во кое живеевме ние?...

Но јасно ми беше дури тогаш
кога дознав дека ние се засакавме,
јас – тебе со вдлабнувањето во српот
на првите букви од нашите имиња,
а ти – мене со сноп зраци испратен
од парче на цепно огледалце.

HARVESTER'S ROMANTIC IDYLL

The stalks of wheat were falling like flies
over strong young hands
and every bundle of them
posed me a challenge –
to seek you among the harvesting girls
between the golden spikes of wheat
beneath the white-hot summer sky.

Noontide aided us –
thirsty to have our fill of water
and embrace our images
in the clear depths of the spring.

I didn't understand back then
why you were so timid –
was it the sweat that bathed your ruddy glow,
the hard work we had to do
with our sickle in others' fields,
or the aggressive
time we lived in?

But it was clear to me even back then
when I discovered we had fallen in love,
I carved our initials
into the blade of my sickle,
and you sent me a flash of sunlight
from your little pocket mirror.³

---

³ It was customary for a young person who fancied another to flash a ray of sunlight in their eyes with a little mirror to give them a sign.

ЉУБОВЕН СТАН

Од ливадата
постела направивме
од булките
покривка
а од месечината
само зрачок побаравме
испреплетените раце
за да си ги пронајдеме

SIMPLICITY

From the meadow
we made a bed
the poppies
were our cover
and we asked only a single ray of light
of old man moon
so we could find each other's hands
and interlock

НЕКОГАШ И СЕГА

Прв пат кога те сретнав
беше цветна пролет
а ти
цвеќе меѓу зеленилото

витката некршната снага
лесно ја движеше по тревата
очите ти сееја занес
образите божилак
усните љубов

за час постанав косач
кој итро ги кутна босоногите стебла
ги згасна пламенчињата
од свитите очи
ги изгриза зрелите јаболка
и ја испи устината љубов

денес повторно те среќавам
на високи потпетици
со мастилосани очи
фасадирани образи усни коси
иташ некаде

не знам зошто не се јавуваш
иако ти знаеш дека
сè уште има место за љубов
во градината на мојата кревка
душевна населба

THEN AND NOW

When I first met you
it was blossomy spring
and you –
the fairest flower in the meadow

your svelte body
rolled nimbly in the grass
eyes shining with passion
your cheeks were a rainbow
your lips – love

before long I became the reaper
sweeping, felling the hapless stalks
quenching the tongues of fire kindled by
your searing eyes
gnawing away the ripe apples
and emptying the cup of love

when I meet you again today
you are on high heels
with mascara'd eyes
vamped-up cheeks, lips and hair
rushing somewhere

I wonder why you don't stay in touch
though you know
there is still room for love
in the garden of the fragile
house of my soul

ЧЕКАЈ КОЛНИ ВОЗДИВНУВАЈ...

Чекаш –

како ранета птица
во бескрајниот сиднејски парк
во кој топлината ја делиш
со ледената калдрма
со мртвиот споменик
на англиските робијаши

Воздивнуваш –

со засипната уста
кон излитената модрина
кон грдото парталово поднебје
по кое талкаат облаци
и лудуваат надморски ветришта

Колнеш –

со затворени усни
и замижани очи
до бесвестие
знаејќи дека судбината е една
а наречници има безброј

Чекај...

Воздивнувај...

Колни...

нижи бесцени деноноќија
во маѓепсаниот љубовен простор –
но сомнежот во кој се скрил споменот
времето в тајна ќе ти го чува

WAIT, CURSE, SIGH

You wait –
like an injured bird
in the boundless Sydney park
where you share the warmth
with the freezing pavement
and the dead monument
to the English convicts

You sigh –
with a husky voice
at the ragged blue
at this ugly, tattered clime
through which the clouds roam
and sea winds rollick

You curse –
with pursed lips
and squinting
till you're blue in the face
knowing there is only one destiny
and prophets are legion

Wait...
Sigh...
Curse...
priceless days and nights stretch on
in the magic space of love –
but time will conceal the doubt
which harbours your memory.

ГОСПОДАРКЕ

Моево име е на твоите усни
искарај го
плукни го
изгази го

Мојава душа е во твоите раце
осуди ја
измачи ја
уништи ја

Моево срце е во твоето срце
прегрни го
љуби го
памти го

Господарке
ја чекам твојата пресуда

AT YOUR MERCY

My name is on your lips
abuse it
debase it
trample it

My soul is in your hands
rebuke it
torment it
destroy it

My heart is in your heart
embrace it
kiss it
remember it

O lady of the heart
I await your judgement

ТАТКОВИНСКИ ПЕСНИ

PATRIOTIC POEMS

СКИТНИЧКА ИСПОВЕД

Стојам на `рбетов од нечијава земја
во палто подолго од неколку броја
и куфер дрвен со излитена боја
со весник в раце важност што му минал

Туѓа земјо ти не си крива – вината е моја!

Стојам како вештер полу мртов
со поглед вперен кој знае каде
и насмев фрлен в затчовечки амбис
в безумен потег в далечина што чинам

Туѓа земјо ти не си крива – вината е моја!

Стојам на рабов од туѓава земја
со обзидан копнеж од младоста своја
при очекување на кораб без едра и крма
да пренесе срце старост што го скина

Туѓа земјо ти не си крива – вината е моја!

A WANDERER'S CONFESSION

I stand on this ridge of some-man's land
in a coat several sizes too large
with a wooden suitcase whose paint is peeling
and an old newspaper in my hands

O foreign land, it's not your fault – the blame is mine!

I stand like a warlock half-dead
staring away God knows where
with a smile cast into an inhuman abyss
in a senseless dash into the blue

O foreign land, it's not your fault – the blame is mine!

I stand on the rim of this foreign land
with my youth's yearnings bricked in
waiting for a ship without sail or rudder
to bear away this age-racked heart

O foreign land, it's not your fault – the blame is mine!

ОТСЕЧНО САМО – НЕ!

протерајте ме на четиримеѓието
од најизмачената земја на светов
таму безгревно убиете ме
смртно стрелајте во мене
со железните свитила
изрешетајте ги непомирлививе гради
нека прска крв по земјата маченичка
ум нека се просипа
душа нека лета

не
јас не се откажувам од таа земја
од таа пепел
од таа маченичка арена

пресечете ме како јаболко
на четиримеѓието од распарчената земја
на четири парчиња
за четирите делови на татковината

A FIRM, EMPHATIC *NO*

Drive me out to the fourfold frontier
of this most tormented of lands
and there kill me without remorse
torture me with red-hot irons
go ahead – shoot me dead
riddle this unyielding breast with bullets
let blood bespatter the long-suffering earth
may my mind be flayed
and my soul take flight

no
I will not relinquish this land
these ashes
this arena of martyrdom

dissect me like an apple
at the fourfold frontier of this dismembered land
quartered
like the four parts of my homeland

ЗА СТРУГА – СО МОТИВАЦИЈА

Еве, ти ги сирнав и јас Планините
од зборови соградени
и Езерото низ усни
како блажевина што ти истекува
Ги видов свездите и водата
пред пророците каде ги венчаваш
Твоето постоење го сетив
дури и од длабочината на мојава душа
и ти стапнав на Мостот
за да стапне и Тој во мене

Тебе, што ми го украде името –
За да ми го подариш своето

Струга
Август – 1987 год.

MAGIC MOMENTS IN STRUGA

Now I too have glimpsed your Mountains
edifices of words
and the lake issuing from your lips
like liquid bliss
I have seen the stars and the water
before the prophets, where you crown them
I have sensed your existence
at the very depths of my soul
and stepped onto your Bridge
so the Poet would enter my soul

You, who stole my name –
only to give me yours

Struga
August 1987

МОЛК НАД МАКЕДОНИЈА

Над судбината се закатанчил молк
молчи ветерот
молчи небото
молчат ѕвездите
молчи сè над земјата
што повторно се крштева

Од четири страни – четири несреќи
и кобат
Една е таа меѓу четири ѕверки
сите ја негираат – анатемисуваат
но за своја ја прогласуваат

Со ченгели и ја влечат душата
боли –
боли и името кога се сече на четири
а сонцето на две

Крајот на веков е грозен – превртлив
показалците се повампиреја
вождовските цокули затопотеа
а забите се подготвени за гозба

Затоа земјата вика по нас
а ние по светов викаме
но одзивот е катинаросан
од лобистички клуч во мртвовечки молк

1990 год.

SILENCE OVER MACEDONIA

An ominous silence has settled
the wind is silent
the sky is silent
the stars are silent –
everything is silent over this country
due to be re-christened

From four sides – four disasters portend
It is pitted alone against four beasts
who deny its existence, curse it with persistence
yet declare it their own

They extract its soul with hooks
sharp and cruel –
its very name hurts when it is cut in four
and the sun in two

The end of the century is cruel and fickle
dictators arisen point the way
jackboots again stamp the streets
and fangs are readied for a feast

Thus our country calls us
and we around the world respond
but the echo is dampened and deadened
in the lobbyist's stifling den

1990

БИЛЈАНА

Со задоцнување ти летна од седелото
на мајчината утроба,
твојот изгрев ни ги осветли виделата
низ кои со години се препинавме.
Сега како кристал ни свети во нашите очи
твојата малечка статуа.
Додека ноќите ни ткаат спокој и мир
по бескрајните соништа.
Секаков бол нанесен на твојата силуета
го чувствуваме ние –
ти, сè уште , чиниме дишеш со нашите срца.
Најрадосен чин за нас е – веселата смеа
и затрчаниот детски татнеж,
кон отворените родителски обрачи.
Ние не сакаме да ни пораснеш
високо до Венера,
да бидеш богата како Елизабета
или лична како Афродита.
наша желба е – да ни бидеш витка
и нежна како бреза,
да имаш безброј деца и голема милост –
каква што има мајка Тереза.

BILYANA

You were cast late
from the nest of the womb,
the rising of your sun lit up the lands
we had stumbled through for years.
Now your little statue
shines in our eyes like crystal,
while our nights weave peace and quiet
in the endless field of dreams.
Every pain caused to your silhouette
stabs us with steely knives
it still feels like you breathe with our hearts.
Our greatest happiest is to hear your rippling laughter
and the patter of little feet
towards our open, outstretched arms.
We don't want you to grow up
to be as tall as Venus,
as rich as Elizabeth
or as stunning as Aphrodite.
Our wish is for you to be as lithe
and tender as a birch
to have countless children and great compassion –
like Mother Teresa.

КОЛНАТА СЛОБОДА

не беше ропство тогаш
по улици кога викавме: -
да живее самоуправувањето!

паметам, татко ми го зе доа вежба,
слепиот дедо се врткаше низ дворот,
мајка ми ја молзеше кравата,
а пак ние го чекавме млекото.

не беше ропство тогаш
даночникот гласно кога вресна: -
данок, луѓе, данок!

паметам, пред насобраниот свет
мајка ми милозливо го молеше: -
ќе ти платиме на есен,
посеаното кога ќе го продадеме.

не беше ропство тогаш
на чесен збор кога не се веруваше,
туку власта само се надметнуваше.

паметам, кравата ја попиша,
тетин ми ја одведе,
мајка ми колнеше,
а пак ние од шест грла заплакавме.

ACCURSED FREEDOM

no man was another's master back then
when we marched the streets shouting:
long live workers' self-management!

I remember they took my father away on military exercises
grandfather potted blind around the yard,
mother milked the cow,
and we... we waited for milk.

no man was another's master back then
when the taxman yelled:
tax, people, it's time to pay your tax!

I remember, my mother begged and pleaded
in front of the assembly:
we'll pay you in the autumn
when we sell what we've sown.

no man was another's master back then
though a man's word did not count
and the Comrades disposed at their will

I remember she mentioned the cow in the census,
my uncle took it away,
my mother cursed,
and the six of us just burst into tears.

СМРТТА НА МЛАДАТА ПАРТИЗАНКА

Само што се пробивме низ шумата густа
и без почин се искачивме
на планинскиот врв,
тогаш долета куршум од далечина пушта
жеден за живот и моминска крв.

Го гледав ветерот како силно дува
и лесно снегулките со себе ги носи,
за миг тогаш в прегратки ја чував
мртвата партизанка со искрвавени коси.

Во таа зимска проклета вечер
одмазнички јурнав низ обрачот тврд
и душманско месо од тирани сечев
поради нејзината невина смрт.

Во планинските намети снежни
потпрена на буката – сува
со пушка во рацете момински нежни
остана кутра – земја да чува.

DEATH OF A PARTISAN GIRL

We had come out of the forest of snow shapes bizarre
and climbed, not resting, to the bare mountain peak,
when a fey bullet came whistling up from afar
thirsting for her young blood and life so meek.

The wind was blowing icy strong
snowflakes rode on the swirling air,
I held in my arms for seconds long
the Partisan girl with blood in her hair.

On that accursed winter eve
I charged and burst through enemy ring
to stab at flesh of foe, to cleave
to avenge the one cut down in life's spring.

Amid the drifting mountain snows
beneath an old beech of great girth
rifle in tender hands that froze
the poor lass was consigned to the earth.

СИДНЕЈ – ГРАД ШТО УМИРА И ВОСКРЕСНУВА ИСТОВРЕМЕНО

Се нуркаат облаците низ многукатните
небодери
просто си ги чешаат задниците од
возвишените зданија
Возовите на нечовечноста ѝ најавија
पूर्णно замолчување –
нека чекаат сега Азијците нов возен ред
Во најновата епоха зачести свекотот
на оружјето
така, против Аборицинец е вперен
полициски револвер
затоа нека плачат улиците
под многурасниот свет –
кој доаѓа од надворешноста за да плукне
пред даночната зграда
Најубавата скулптура на столетието е секако
рака од минувач испружена кон кошничка за ѓубре
Да живее политиката на државното политизирање:
купи си стан – само за пет илјади неделни
заработувачки...
Да, Сиднеј е град, кој умира и воскреснува
истовремено!

SYDNEY – A CITY THAT DIES AND COMES BACK TO LIFE AT THE SAME TIME

Clouds scud past the towering
skyscrapers
their bottoms scratch
on the soaring buildings
The railways oh so humane have announced
a midnight shutdown
let the suburban-bound Asians wait till morning
gun shots and knife-fights
have become a daily occurrence
a police revolver
is pointed at an Aborigine's breast
so let the streets cry
in this seething, multiracial world –
that comes from abroad to spit
at the Tax Office steps
The most beautiful sculpture of the century is doubtless
the hand of a passer-by reaching towards a rubbish bin
Politics and government serve the rich
buying yourself a flat
costs just five thousand weeks' wages...
Yes, Sydney is a city that dies and comes back to life
at the same time!

МАЈЧИНИОТ ГЛАС

Плачот тлее в ноќта глува
мразот сече ветер дува,
во куќарка трошна стара,
мајка плаче, синот го бара.

Печалбарче златно мило,
мајчино топло крило,
дали слушаш молбен глас,
кажи ми синко во овој час.

Да те прашам, кај си што си,
дали ти ветер поздрав носи,
од старава твоја мама
што живее мачно, сама...

Сонце ден од зраци плете
мајка празна куќа мете,
солзи лее, љуби праг
и по синот вика пак:

Дојди, дојди чедо мое
назад в гнездо, топло свое
и прегрни си мајка мила
в двете раце, со сета сила!

MOTHER'S VOICE

A sad voice moans in the deep of night
hoarfrost pierces, the cold winds bite,
a mother cries in a run-down shack,
disconsolate, wishing her son back.

Young, lonely migrant, what will fate bring
come back under mother's warm wing,
can you not hear my imploring voice
oh, my son, I would so rejoice.

Tell me where you are, how things fare
do these thoughts reach you on the air,
from your old mother at home
who lives a hard life, alone...

The sun rises, a new day looms,
mother sweeps the empty rooms,
if only she could again be one
with her sorely missed, faraway son.

Come, my child, oh come to my breast
come back to your warm childhood nest
and give your aging mother dear
the first tight hug in many a year!

ТАТКОВИНСКА

Со кренати раце и очи плачни
стојам покорно на рамето твое,
о земјо моја, татковино мила
прими ги воздишките печалбарски
мачни.

Над твојот топол мајчински скут
плачам ридам и молам за прочка:
прости ми татковино ти мајчице мила
прости му на твојот печалбарски син.

Ох колку е убаво да се биде дома
во тебе земјо и меѓу својот род,
срце ми боботи очи ми солзат
од среќа се растрепери печалбарот твој.

Оваа земја е најубава во светов
браќа, не продавајте ја за никакви пари,
и не дозволувајте туѓинци да ви ја
валкаат, а чедата нејзини по светот да
ѝ талкаат.

PATRIOTIC POEM

With arms uplifted, with tears and groans
I stand meekly on your earthen shoulders,
o my country, beloved native land
accept this migrant's pining moans.

I cry and sob and beg forgiveness
above your warm motherly lap:
forgive me, fatherland, dear mother country
forgive your migrant son.

Oh, how lovely it is to be home
in my native land among my own,
my heart beats like a drum, my eyes weep tears
of happiness – your migrant son is all a-tremble.

Of all the lands on earth, ours is most beautiful
brothers, do not sell it at any price,
and beware the usurpers so pitiless,
lest its children wander the world penniless.

Иван Трпоски е роден во село Волино – Охридско, Македонија. Се оженил за Нада Иваноска во 1967 год. и во 1976 год. им се роди ќерката Билјана. На 26 август 1968 год. го напушта Волино и Македонија и се доселува во Сиднеј, Австралија. Работел по 4 години во фабрики за стаклени и прехранбени производи, а последните 28 години работел во Државната железница на Нов Јужен Велс, од каде во 2007 година старосно се пензионирал.

Членува во Литературното друштво „Григор Прличев“ од Сиднеј од 1979 год., како и член во Издавачкиот одбор на списанието „Повод“ и долгогодишен Библиотекар и Архивар во Библиотеката „Григор Прличев“, прва од таков вид надвор од Македонија. Повеќе години бил дописник на списанието „Македонија“ од Матицата на иселениците и на многу други весници и списанија во Македонија и Австралија. Со своја поезија и реферати настапувал на многу собири, со кои го подгревал духот на Македонецот за да опстои во Дијаспората.

Учествувал со своја поезија на манифестацијата „Млада Струга“ во 1979 год. и на Струшките вечери на поезија во 1987 и 1995 год. каде учествувал со своја поезија на манифестацијата „Мостови“. Член е на Друштвото на писателите на Македонија од 1988 год., член на Друштвото на новинарите на Македонија од 1995 год. "очесен член на Литературното друштво „Григор Прличев“ "

"4235" 0

Со поезија е застапен во зборниците: „Видици“ (Сиднеј – 1984), (Скопје – 1988), „Наши патеки“ (Мелбурн – 1986), „Иселенички поетски меридијани“ (Скопје – 1997), „Охридски литературни творци од Прличев до денес“ (Охрид – 1999), „Коти на копнеж и страст“ (Сиднеј – 2003), како и во антологиите на англиски јазик: „Антологија на македонската поезија“ (Сиднеј – 1997), „Модерна македонска поезија – Островот на земја“ (Сиднеј – 1999), во Австралиската антологија „Лигаво огледало“ (Бризбен – 1998), и во антологиите на 21-от светски поетски конгрес „Отворени граници“ (Сиднеј–2001) и „Повторна средба“ (Сиднеј–2003). Исто така застапен е во Енциклопедиите на Австралија и Македонија.

Интернационалната библиотека во Квинзленд во 1998 год.;
наградата Македонско сонце за литература и култура во 2004 год.

" " "š " " " ð " "4235" 0" "
" " " " " "š " " ð" "
" " 0

За општествена дејност има добиено повеќе награди и признанија меѓу кои и: награда за општествена работа од Општината Кентербери (предградие на Сиднеј) во 2006 год. посебни награди и признанија добил од Комисијата за односи во заедницата на Нов Јужен Велс за доброволна работа во 2006 и 2007 год.; од Советот за Австралијанец на годината во 2008 год.; од Општината Охрид за културни врски со татковината во 2008 год.; од Општината Кентербери за културни остварувања е прогласен за Почесен граѓанин за 2010 год.; Државна награда од владата на Нов Јужен Велс за општествени и хуманитарни работи во 2010 год.; Државна награда за Сениор на годината за добротворна работа во заедницата во 2011 год.; наградата за Животно дело за работата во македонската заедница од Обединета Македонска Дијаспора во Вашингтон во 2011 год.; наградата Златното сонце во 2011 год. за Животно"

за неговата макотрпна работа во македонската " =
а " " " " " " " " "
" " "4235" 0' " " "š

Прличев“; награда за афирмација на македонската култура од 40-те Преспански иселенички средби во Љубојно 2013 год.; награда

" " " " " " " " "
за " " 0' " "4235" 0

Ivan Trposki was born on 21 June 1942, in the village Volino, Ohrid Region, Macedonia. In 1968 he migrated to Australia and settled in Sydney. For 28 years he worked in the Rail Infrastructure Corporation as a Safety Officer. Retired in 2007.

His work has been published by the Australian Ethnic press, as well as in some publications in Macedonia. His poetry has been selected for the Anthologies: **Vistas** (Sydney 1984, Skopje 1988), **Our Paths** (Melbourne 1986), **Meridians of Immigrant Poets** (Skopje 1997), **Macedonian Poetry in Australia** (Sydney 1997), **The Liquid Mirror** (Brisbane 1998), **Contemporary Macedonian Poetry - An Island on Land** (Sydney 1999), **The Opening of Borders** (Sydney 2001) and **Reunion** (Sydney 2003).

He is the author of several books of poetry: **Shallow Roots** (Sydney 1985), **The Big Ship** (Skopje 1988), **Chained Sea** (Sydney 1988), **Heading West** (Sydney 1990), **Todorka** (Skopje 1995), **Svitilo** (Sydney 1999), **Between Two Homelands** (Ohrid 1999), **Restless Winds** (Sydney 2004), **Love Imagination** (Sydney 2004), **Behind the Blue Wave** (2002: + "cpf 0 The Sunrise in my Dream" *4235+; also two Travelogues: **Following The Sun - Journey to Macedonia** *U{ f pg{ 2000) and **Macedonia - My Homeland** (Sydney 2002), the notebook **Vj g'O cegf qpkcp 'Demonstrations in Australia** (Sydney 2004) and the biography **Spase: O ki t cpv. 'Y t kgt. 'Patriot** (Struga 2008).

Ivan has been a member of the Literary Society Grigor Prlichev in Sydney since 1979, cpf "J qpqtct { "o go dgt "ukpeg" 4235. "vj g" Association of Writers of Macedonia since 1988, vj g "Cuuqek v k p " qh " Lqwt p c k u u " qh " O cegf qpk " since 1995 and the XXI World Congress of Poets k p " U { f p g { " 42230 J g " j cu " r ct v k e k cvgf " cv " the prestigious Struga Poetry Evenings in Macedonia 3; : 9 " cpf " 3; ; 7 " cpf " cv " vj g " Z Z K Y q t r f " Congress of Poets in Sydney 2001. For 35 years he has x q n p v g g t g f " j ku " vo g " cu " c " N k d t c t k p " and Archivist for the Macedonian community in Sydney.

His awards include the prestigious \$ U q l c p " J t k u q x \$ " cy c t f " h q t " r q g v { " k p " 4235 " cv " vj g " k p v g t p c v k p c n R q g v { " H g u v k x c n " k p " U t w i c. " O k i t c p w " I t e o q w " * K i g n p k e j m " I t e o q w + " h q t " j ku " r k v g t c t { " y q t m " in 1995, the International Library of Queensland award for poetry in 1998, the " O cegf qpkcp Community's Golden Sun Award for Culture in 2004, Community Relations Eqo o k u k p u (CRC) Volunteering Award Certificate of High Commendation in 2007, CRC's " Cy c t f " h q t Volunteering Certificate of Acknowledgement in 2008, certificate by the National C w u t c r k Day Council for the Senior Australian of the Year in 2008, Ohrid City Council " * O cegf qpkcp + for Cultural Cooperation in 2008, Senior Citizen of the Year Award for Service " v q " vj g Community by the Canterbury City Council in 2010, NSW Seniors Week Achievement " Cy c t f in 2010, award by the St. George Migrant Resource Centre for active contribution to " vj g community and making a difference to the life of others in 2011, Lifetime Service to the Macedonian Community in 2011 by the United Macedonian Diaspora (Washington USA), Golden Sun Community Life Achievement Award in 2011 by the NSW Macedonian " V g n r j q p g Directory. " cpf " N k h g " C e j k g x g o g p v " Cy c t f " h q t " N k v g t c w t g " k p " 4235 " d { " vj g " O cegf qpkcp " N k v g t c t { C u u q e k v k p p 0